

Članki in razprave

UDK 37.014.35(497.4)“1601/1918“

Študentske in dijaške štipendijske ustanove na Kranjskem*

PETER RIBNIKAR

Nastanek študentskih štipendijskih ustanov na Kranjskem sega v začetek 17. stoletja. Ustanovniki teh ustanov so bili ugledni vidnejši deželni uradniki in predstavniki katoliške cerkve na Kranjskem, v 18. stoletju so se jim pridružili še ugledni humanisti ter druga duhovščina. V drugi polovici 19. stoletja so se med ustanovnike štipendijskih ustanov vključili še posamezniki iz vrst meščanstva in gospodarstva.

Prvotno so štipendiranje namenjali le študentom na univerzah. Prejemniki štipendij niso prejeli v denarju, temveč v obliki štipendijskega mesta v zavodu. Tako so dobitniki štipendij med svojim študijem v zavodu imeli zastoj oskrbo, to je namestitvev, prehrano in druge usluge, ki so zadoščale za preživetje študijskih let. To je bil tudi namen študentskih štipendijskih ustanov, namenjenih za pomoč revnim, pridnim, moralno neoporečnim, študirajočim mladeničem, da so v težkih socialnih razmerah zmogli dokončati svoj študij in si s tem pridobili želeno izobrazbo. Na Kranjskem sicer ni bilo univerzitetnega študija, le-to je bilo za študirajoče mladeniče s Kranjskega dosegljivo le na univerzah na Dunaju, v Graecu, nekaj manj tudi v Pragi ter na nemških in italijanskih univerzah. V Ljubljani je bilo mogoče študirati le v jezuitski šoli in semenišču.

Ustanovniki štipendijskih ustanov na Kranjskem so štipendijske ustanove namenjali zlasti štipendiranju svojih sorodnikov, če pa teh niso imeli, so dobili možnost pridobiti štipendijo še drugi študirajoči iz kraja ali župnije ustanovnika ter širše okolice oziroma s Kranjske. V 18. stoletju so v nekaterih primerih v štipendiranje vključili tudi deklice, in sicer kot gojenke v samostanih, tako da so si lahko pridobile različne spretnosti. Z razvojem šolstva so nastale tudi spremembe v štipendiranju. Najpomembnejša sprememba se je uveljavila sredi 19. stoletja,¹ ko

so začeli prejemniki dobivati osebne štipendije v denarju, in sicer v roke, in to v dveh obrokih na leto, za jesenski in pomladanski semester.

Študentska štipendijska ustanova je bila ustanovljena na podlagi ustanovne listine (ustanovno pisino) in na podlagi oporoke oziroma izražene poslednje volje, v kateri je zapustnik izrazil svojo odločitev za ustanovitev ustanove. Izvedba zapustnikave odločitve za ustanovitev ustanove je bila v pristojnosti izvršiteljev oporoke in sodnega postopka za izvedbo oporoke. Ko so se z ukrepi cesarice Marije Terezije v ustanavljanje ustanov vključili državni upravni organi, so le-ti izdajali listino o soglasju in so s tem privolili v ustanovitev ustanove. Tem listinam se je v 19. stoletju pridružila še listina o prevzemu (akceptna listina), s katero je bilo potrjeno, da je ustanova imela svoje finančno pokritje.

Študentske štipendijske ustanove so sodile k dobredelnim ustanovam. V začetnem obdobju država ni posegala v ustanavljanje teh ustanov, zato tudi ni bilo nadzora nad njihovim delovanjem. Cesarica Marija Terezija je s svojimi reformami posegla tudi v delovanje ustanov. Najprej je z okrožnico z dne 30. 7. 1747,² ta je bila poslana vsem deželnim glavarjem, fiskalnim uradom, magistratom, mestom in trgom, škofom, prelatom in višji duhovščini, zahtevala, da prijavijo vse ustanove, njihovo gotovinsko stanje, premoženje v nepremičninah, podatke o nalože-

* f. Deželni zbor in odbor za Kranjsko, reg. fasc. III-20, študentski ustanovni sklad 1868-1918 in arhivskega gradiva Kraljevske banke uprave Dravske banovine, prosvetni udtelek, kateremu je bilo priključeno arhivsko gradivo, ki ga je arhivu izročil leta 1961 bivši Svet za šolstvo LRS in se nanša na serijo originalnih listin ustanov za leta 1792-1940.

¹ Hertrill v., *Stiftungen*. Oesterreichisches Staatswörterbuch. Handbuch der gesamten österreichischen öffentlichen Rechte. Herausgegeben unter Mitwirkung zahlreicher Fachmänner von dr. Ernest Mischler und dr. Josef Ulrich. 4. Band R-Z, str. 489. Wien 1909.

² Repräsentanz in Komora za Kranjsko v Ljubljani, reg. fasc. XIV, škatla 26.

* Članek temelji na podatkih, ohranjenih v arhivskih fondih Deželne vlade v Ljubljani 1861-1918, splošni spisi, reg. fasc. 19-1, zbirke konvolutov Deželne vlade v Ljubljani, arhivskega

nib kapitalijah ter podatke o osebah, ki z njimi razpolagajo. Te podatke je zbirala Repräsentanea in komora za Kranjsko v Ljubljani. Leta 1749 je Marija Terezija za upravljanje ustanov ustanovila Dvorno komisijo za dobrodelne ustanove.³ Uvedla je tudi napovedne tabele za seminarske in štipendijske ustanove, v katerih so bili zajeti podatki o imenu ustanove, letu ustanovitve, kraju, v katerem je bila ustanova, številu štipendijskih mest, ločeno za dečke in deklice, in številu obrokov hrane na osebo. Leta 1761 je bil uveden poseben obrazec za ustanovne listine. Izpolniti ga je bilo treba v štirih izvodih, od tega je en izvod prejel najstarejši član družine ustanovnika, po en izvod pa še Dvorna komisija za dobrodelne ustanove, župnik in škofijski ordinariat. V resoluciji z dne 25. 4. 1761⁴ je Marija Terezija naročila, da je treba spise o dobrodelnih ustanovah, ki so shranjeni v arhivu nekdanjega Vice-domskega urada na Kranjskem, odstopiti Dvorni komisiji za dobrodelne ustanove, oziroma jih prepisati za potrebe te komisije. Leta 1773 je bila odpravljena Dvorna komisija za dobrodelne ustanove, upravljanje ustanov pa je prevzelo Deželno glavarstvo na Kranjskem. Po reorganizaciji državne uprave v obdobju vladanja Jožefa II. in njegovih naslednikov sta upravljanje in nadzor nad delovanjem ustanov prešla na Gubernij v Ljubljani in nato na Državno namestništvo oziroma Deželno vlado v Ljubljani, za pravilnost sestave ustanovnih listin in za njihovo evidenco pa je bila zadolžena Finančna prokuratura v Ljubljani.

Za v obdobju vladanja cesarja Franca I. so nastale spremembe pri upravljanju dobrodelnih ustanov. Za odločanje na najvišji stopnji oblasti je postala pristojna študijska dvorna komisija na Dunaju. Leta 1792⁵ je bil na Kranjskem ustanovljen študentski ustanovni sklad, ki je obsegal študentske, semeniške, dekliške in ubožne ustanove in je deloval pod imenom Cesarsko kraljevi prosvetno semeniški sklad. Temu se je leta 1807⁶ priključil še šolninski sklad in do leta 1818 deloval pod imenom Združení študentski in šolninski sklad.⁷ Leta 1821⁸ se je sklad reorga-

niziral in iz njega so izločili dekliške in ubožne ustanove. S tem se je dokončno oblikoval Študentski ustanovni sklad, pozneje imenovan tudi Dijaški ustanovni sklad, ta je deloval do leta 1945, sprva v okviru Gubernija v Ljubljani, nato pa v okviru ljubljanske Deželne vlade.

Prvi uradni popis študentskih štipendijskih ustanov na Kranjskem je iz leta 1843 in obsega 75 ustanov.⁹ V njem so po abecedni navedene štipendijske ustanove s podatki o številu štipendijskih mest, višini štipendije, višini kapitala in datumu ustanovitve ter podatki o upravičencih do štipendije in o vrsti listine, s katero je bila ustanovljena ustanova. V tem seznamu manjkajo ustanove: Tomaža Hrena iz leta 1628, Krištofa Škofica iz leta 1637, Janeza Jošta Webra iz leta 1638, Domovika Repiča iz leta 1747, dr. Pavla Ignaca Režena iz leta 1797 in Martina Lamba pl. Schwarzenberga iz leta 1805.

Leta 1866¹⁰ je nastala pobuda, da se privatne ustanove in skladi predajo v upravljanje deželni upravi, s tem naj bi Deželni odbor za Kranjsko prevzel v upravljanje tudi študentske štipendijske ustanove. Deželni odbor je o tej ponudbi razpravljal in se je načelno strinjal s prevzetom ustanov v upravljanje. Dokončno odločitev o prevzetu pa je prepustil Deželnemu zboru za Kranjsko in ta je na seji zbora 11. 9. 1868¹¹ sklenil, da se odobri predlog Deželnega odbora in izvede prevzem upravljanja študentskih štipendijskih ustanov oziroma Študentskega ustanovnega sklada. V razpravi na seji deželnega zbora je dr. Costa poudaril, da je treba za upravljanje ustanov zahtevati 5 odstotkov štipendijskih sredstev, ki bodo namenjena pokritju stroškov za oskrbovanje deželne pisarne, deželnega knjigovodstva in deželne blagajne. Dr. Costa je še poudaril, da stroški za upravljanje ustanov ne smejo prizadeti višine štipendije, in je predlagal, naj se ti stroški pokrijejo iz presežkov

³ Splošni pregled fondov Državnega arhiva LRS, Ljubljana 1960, str. 50.

⁴ Repräsentanea in komora za Kranjsko v Ljubljani, reg. fise. XIV, skatla 28.

⁵ Deželna vlada v Ljubljani, 1866, spis št. 383, koncept povelja državnemu ministristvu na Dunaj. V njem navaja, da je leta 1792 obstajal kranjski študentski ustanovni fund, ki ni bil obitiran s strani države.

⁶ Deželna vlada v Ljubljani, 1866, spis št. 383, koncept povelja državnemu ministristvu na Dunaj. V njem omenja odredbo dvorne pisarne z dne 23. 9. 1807 in gubernijsku odredbo z dne 30. 11. 1807 o združitvi študentskega ustanovnega fonda s šolninskim skladi.

⁷ Deželna vlada v Ljubljani, 1866, spis št. 383, koncept povelja državnemu ministristvu na Dunaj. V njem omenja gubernijsku odredbo z dne 18. 4. 1818, ki je ločila šolninski sklad od kranjskega študentskega ustanovnega fonda.

⁸ Deželna vlada v Ljubljani, 1866, spis št. 383, koncept povelja državnemu ministristvu na Dunaj. V njem omenja gubernijsku odredbo z dne 3. 4. 1821, s katero so izločili dekliške in ubožne ustanove iz združenja študentskega in šolninskega sklada ter ustanovili študentski ustanovni sklad. Ta sklad je tedaj imel 295.219 gulinarjev kapitala.

⁹ Deželna vlada v Ljubljani, konvulnt št. 462, akti gubernijske ustanovne komisije. Seznam vseh ustanov študentskega ustanovnega sklada dežele Kranjske za upravo leto 1841, Ljubljana, 30. 5. 1843.

¹⁰ Deželna vlada v Ljubljani, 1866, spis št. 383, priloga št. 6086, v kateri se omenja odlok državnega ministristva na Dunaju z dne 27. 1. 1866 o prenosu nekaterih skladov na organe deželne uprave; spis št. 3729, koncept dopisa na Deželni odbor za Kranjsko v zvezi s izročanja kranjskega študentskega ustanovnega fonda, ki obsega 98 ustanov z več štipendijskimi mesti in premoženjem 295.219 gulinarjev. Zbirka konvulntov, konvulnt št. 311/A.

¹¹ Deželna vlada v Ljubljani, zbirka konvulntov, konvulnt št. 311/A, Protokol deželnega zbora za Kranjsko z dne 11. 9. 1868, v katerem je sklep o prevzetu študentskega ustanovnega sklada.

dobodkov študentskega ustanovnega sklada in dopolnilnega premoženja ustanov. Ti stroški naj bi znašali približno 300 goldinarjev na leto.

Prenos arhivskega gradiva štipendijskih ustanov na Deželni odbor za Kranjsko je bil izvršen leta 1870,¹² in sicer v dveh predajah. V prvi predaji je bilo prevzeto arhivsko gradivo 45 štipendijskih ustanov, v drugi predaji pa 83 ustanov. Na podlagi obeh seznamov prevzetih listin študentskih štipendijskih ustanov je bilo mogoče ugotoviti, da niso bile izročene vse listine študentskih štipendijskih ustanov; manjkale so listine ustanov: Gašperja Glavatiča, Martina Lamba pl. Schwarzenberga, Jožefa Antona Schifferja pl. Schiffersteina, Jakoba Stübila, Jerneja Zalokarja in Matije Debelaka.

Deželni odbor je konec 19. stoletja nastavil dosjeje ustanovnikov študentskih štipendijskih ustanov. Dosjeji so imeli rubrike A, B, C, D in E. V teh rubrikah so bili podatki o številu štipendijskih mest, višini letne štipendije, o upravičencih in prednostni pravici do prejemanja štipendije, o vrsti šole in trajanju prejemanja štipendije, o prezentacijski pravici fizične ali pravne osebe, ki ji je pripadala pravica za podeljevanje štipendije; nekateri dosjeji so imeli pripisane pripombe ustanovnika glede obveznosti prejemnika štipendije do ustanovnika. Te pripombe so se nanašale na opravljanje nekaterih molitev, obiskovanja verskih obredov in drugih pobožnosti, v katerih so se morali prejemniki spominjati ustanovitelja. Dosjeji so bili nastavljeni pred letom 1892, to potrjujejo navedbe višine štipendij v goldinarjih. Dosjeje so vodili po abecednem redn, poleg tega pa so jih tudi oštevilčili z arabskimi številkami. Ohranjena sta dva fascikla dosjejev, prvi fascikel vsebuje dosjeje od črke F do M, drugi pa od črke N do Z.

Prvi fascikel vsebuje dosjeje študentskih ustanov: Federer Ignac, Franc Jožef I., jubilejna ustanova mesta Idrije, Franc Jožef I., jubilejna ustanova mesta Loža, Globočnik Jožef I., Globočnik Jožef II., Globočnik Jožef III., Globočnik Jožef IV., Golmajer Jurij, Golob Magdalena, Gorup Jožef, vitez Slavinjski, jubilejna I, Gorup Jožef, vitez Slavinjski, jubilejna II, Gorup Jožef, vitez Slavinjski, jubilejna III, Gorup Jožef, vitez Slavinjski, jubilejna IV, Gerbec Ludvik dr., Gerbec Karl Marko dr., Gizela, nadvojvodinja, ustanova mesta Novo mesto, Glavatič Gašper, Gruden Jakob, Gutman Emil pl., jubilejna, Ginzelj Franc, Hladnik Franc, Hočevar Josipina za obrtno šolo, Hočevar Valentin, Hren Andrej, Hren Tomaž, Kolman Franc, Kraskovič Janez, Kus Valentin, Lakner Lovrenc, Lamb Martin pl. Schwarzenberg, Lanthieri Klemen Tadej baron, Lenkovič Jurij, baron, Lesar Anton, Levec Andrej,

Lichtenthurn Katarina, baronica, Langus Matevž, Lukšan Karl, Luzar Martin, Luzar Andrej, Marenig Luka, Marija Valerija, nadvojvodinja - ustanova Kranjske hranilnice, Marinko Janez, Marinko Jožef dr. Navedeni dosjeji so bili oštevilčeni z arabskimi številkami in so jih pozneje dodatno preštevilčili. Iz številke je razvidno, da začenjajo s številko 24 in se končajo s številko 97.

Drugi fascikel dosjejev ima napis "No 91-192, Novak - Z", vsebuje pa dosjeje študentskih ustanov od št. 110 do 215. V njem so bile dosjeji: Novak Janez Krstnik, jubilejna študentska ustanova častnega stolnega prošta in župnijskega dekana Novaka Janeza v Radovljici, Oblak Janez, Omerza Danijel, Omerza Mihael, Pehare Jožef, Peintner Mihael, Perc Jurij Jožef, Pilat Gašper, Plankel Krištof, Poklukar Janez, Poklukar Tomaž, Polak Viljem, Povše Franc, Prešeren Janez, Pretnar Jožef, Raab Anton I., Raab Anton II., Rački Lovrenc, Ravnihar Matevž, Regnard Jožef dr., vitez pl., Repežič Jožef, Repič Dominik, Režen Pavel Ignac dr., Rezervni sklad, Robič Luka, Robič Simon, Roje Franc, Rome Neža, Rossetti Janez Marko Anton, baron, Rozman Jožef, jubilejna ustanova gimnazije Novo mesto, cesarska jubilejna študentska ustanova Novo mesto, Rumpel Jurij Tomaž, Rupan Simon, Sajovic Janez Evangelist, Zalokar Jernej, Salzer Janez, Završnik Jurij, Searlich Maks Henrik I., Searlich Maks Henrik II., Šabac Franc, Šalehar Ignac, Scheer Martin Leopold, Schellenburg Jakob pl., Schiffer Jožef Anton pl. Schifferstein, Žgur Matevž, Schildenfeld Vincenc, vitez, Žitnik Neža I., Žitnik Neža II., Šlakar Janez Nepomuk, Šlakar Jožef, Šmajd Jurij, Schuppe Adam, Šurbi Andrej, Zdežar Jožef, Šever Matija, Škerl Jožef, Škerbin Friderik, Škofic Krištof, Sluga Matija, Sontner Adam, Zorman Aleksander, Državna štipendija za medicince, Stampfl Janez I., Stampfl Janez II., Stampfl Janez III., Stariha Jakob, prvi častni kanonik, Stariha Jakob, Stegu Jurij, Steinberg Janez Andrej pl., Stibil Jakob, Stroj Jožef dr., Strup Martin, Zupan Jurij dr. I, Zupan Jurij dr. II, Zupan Jurij, Zupin Jožef, Zupančič Marija, Sušnik Gašper, Svetina Marija, Thaler Janez pl. Neuthal, Dolničar Anton pl. Thalberg, Tome Marija, Tomšič Janez, Töttinger Gregor, Traven Jožef, Umek Anton, Umek Karl, Neznani I., Neznani II., Vidic Franc I., Vidic Franc II., Volč Jurij, Warau Pavel I., Warau Pavel II., Bajželj Andrej, Weitenbiller Friderik, Wiederwohl Maks, Wolf Anton Alojz, Valič Jožef, Žagar Dragotin, Zeyser Jurij, študentska ustanova duhovščine cerkljanske fare, Zorman Anton, Zupan Franc, Državna štipendija za obrtniške šolarje iz Kranjske na državni obrtni šoli v Gradcu - to štipendijsko ustanovo je financirala finančna deželna blagajna v Gradcu.

Poleg navedenih dosjejev so vodili še knjigo z naslovom "Kataster ustanove, II. zvezek", v ka-

12. Deželna vlada v Ljubljani, zbirka konvolutov, konvolut št. 311/A, 1871, spis št. 2178, piloga, Nota Deželnega odbora za Kranjsko, v kateri navaja, da je bilo 29. 9. 1870 prevzeto 45, v drugi predaji pa 83 ustanovnih pisem.

teri je vpisanih 73 dijaških ustanov, 10 drugih dobrodelnih ustanov, 2 vpisa pa se nanašata na dopise v zvezi s poslovanjem ustanov. Knjiga vsebuje tudi abecedno kazalo. Med vpisanimi dijaškimi ustanovami je 42 ustanov, ki so že zajete v zgoraj navedenih dosjejih, 31 ustanov pa je novih, ki so zajete v evidenco. Te so: Hudovernig Marija, Müller Janez, Deu Jožef, Jerala Anton, Arko Anton dr., Arko Josip, Arko Vencel, Bergant Josip, Bolka Neža, Čebašek Andrej dr., Debeljak Janez, Derčar Martin, Dolinar Frane, Hrovat Franc, Hočevnar Martin, Jakšič Anton, Knerler Frane, Kosmač Marija, Kosmač Simon, Kotnik Frane, Ustanova razpuščenega dijaškega podpornega društva na nekdanji nižji gimnaziji v Kranju, Mayerhold Josip, Mikuš Josip, Mlakar Janez, Mrak Jakob, Jarc Frane in Marija, Brulce Frane, Bartl Josip, Stare Mihael in Marija, Hočevnar Martin in Josipina, Hočevnar Josipina.

V navedenih evidencah je bilo zajeto 178 študentskih (dijaških) štipendijskih ustanov. Poleg naštetih ustanov je obstajalo na Kranjskem še 38 študentskih (dijaških) štipendijskih ustanov. Te ustanove so zajete v Kazalu ustanov za obdobje 1790-1940, ki je bilo najbrž sestavljeno med obema vojnoma. V omenjenem kazalu so zajete vse dobrodelne ustanove na ozemlju Slovenije, med njimi so še te študentske štipendijske ustanove: Montegnana Polidor, Kacijanar Barbara, Kastelec Matija in Friderik, Mugerle Boltežar, Engelman Gregor, Maurič Jurij, Debelak Primož, Korče Blaž, Erlali Tomaž, Jerovšek Luka, Justin Matevž, Dimic Janez, Glasbeni sklad, Rezervni sklad, Fanzoi Jakob Anton, Dežman Mihael, Demšar Frane, Jelovšek Benjamin pl. Fichtenau, Kokeil Sebastijan, Jamnik Marija, Jelovšek Anton pl. Fichtenau, Iljašič Anton pl., Blaznik Blaž, Jalen Jožefa, Kodela Matija, Jelovšek Frane pl. Fichtenau, Kalister Janez, Metelko Frane, Janežič Frane, Kos Anton, Debelak Matija, Dular Jožef, Narobe Martin, Mežnarič Anton, Jereb Josip, Demšar Janez in Koželj Josip.

Premoženje ustanov so sestavljali: gotovina, vrednostni papirji, premičnine z dohodki od nepremičnin ter dragocenosti. Skupna vrednost premoženja je bila v listinah izražena v denarni vrednosti, to je v goldinarjih, po letu 1892 pa v kronah. Gotovina in vrednostni papirji so bili naloženi v ustanovah, ki so bile pooblaščenec za denarno poslovanje, po letu 1782 pa tudi pri privatnih osebah, ki pa so morale s svojim premoženjem jamčiti za varnost naloženega kapitala. Kapital ustanov se je obrestoval po 4 do 5-odstotni obrestni meri. Vrednostni papirji so obsegali državne, deželne in mestne obveznice, ki so jih posojilodajalec prejeli za dana posojila, dalje obveznice posojil loteriji, rentnega zavarovanja, obveznice zemljiške odveze, obveznice vojnih posojil ter druge obveznice in zadolžnice privatnih posojil. Študentski ustanovni sklad, ki ga je upravljal deželni odbor, finančno pa vodilo

deželno knjigovodstvo, je v svojih letnih izkazih poročal o stanju kapitalij in ohresti. V izkazih se omenjajo obligacije loterijskih posojil, enotne denarne rente, enotne srebrne rente, avstrijske zlate rente, goriške obligacije, srečke mestne občine Pečuj, posojila avstrijske neobdavčene državne rente, obligacije kranjskega deželnega posojila, dohodki hranilnih knjižic in privatnih zadolžnic. Deželni odbor je leta 1913 sprejel sklep, da se interkalarni denarje naloži na tekoče račune pri kranjski deželni banki, v kateri so se vloge obrestovale po 4,5-odstotni obrestni meri, dohodke teh obresti pa se je odvajalo na dopolnilno imovino dijaških ustanov.¹³

Višina kapitala posameznih študentskih oziroma dijaških ustanov se je gibala med tisoč in 120 tisoč kronami. Po višini kapitala so bile posebej opazne študentske štipendijske ustanove Jožefa Gorupa, ki je v štiri štipendijske ustanove z 28 štipendijskimi mesti vložil 330 tisoč kron. Janez Stamfl, hišni posestnik v Pragi je v tri štipendijske ustanove z 49 štipendijskimi mesti vložil 200 tisoč kron, Janez Kalister je v eno štipendijsko ustanovo z 10 štipendijskimi mesti vložil 80 tisoč kron; prav toliko kapitala je vložil v ustanovo Emil Gutman, Martin Hočevnar in njegova soproga Josipina Hočevnar sta vložila po 60 tisoč kron, Jakob Schellenburg 57.538, Frane Kolman 52.042, Frane Kotnik 40 tisoč in Matevž Langus 29.400 kron.

Višina obresti in število štipendijskih mest sta vplivala na višino letne štipendije. Višje štipendije so ustanovniki namenjali za študij na univerzah in drugih visokih šolah, saj so bile potrebe študentov zaradi študijskih in hiválnih zahtev ter velike oddaljenosti od doma veliko večje v primerjavi s študijem v domovini. Najvišjo štipendijo so prejeli študenti Gorupove ustanove za študij gospodarstva v tujini, in sicer so prejeli tisoč kron visoko štipendijo. Štipendija ustanove Antona Jelovška je znašala 968 kron, Franca Kolmana 600 kron, Jožefa Gorupa za študij na trgovskih visokih šolah na Dunaju, Gradcu in Pragi 500 do 520 kron, Janeza Kalistra 496 do 502 kroni, Janeza Stampfla III, 400 kron. Višina štipendije večine štipendijskih ustanov se je gibala med 90 in 250 kronami. Najnižje štipendije so prejeli študenti Janeza Mariuka, 12 kron, Jurija Šmajda, 18 kron in 52 helerjev, Gregorja Engelmana 31 kron in 69 helerjev ter Nežke Žitnik 39 kron in 58 helerjev. Zaradi konverzije obveznic državnega dolga se je v letih 1903-1907 znižala višina štipendij pri 135 štipendijskih ustanovah.¹⁴

Glede števila štipendijskih mest je mogoče ugotoviti, da je večina, to je 114 ustanovnikov, ustanovila le po eno štipendijsko mesto, po dve

¹³ Kalister ustanov. II. zvezek, str. 35, št. 213, akt št. 10206-1913.

¹⁴ Deželni zbor in odbor za Kranjsko, reg. fasc. III/20, 1912, spis št. 15226, priloga spis št. 6361/1903, skatla 185.

štipendijski mesti je imelo 49 ustanov, po 3 štipendijska mesta 19 ustanov, po 4 mesta 8 ustanov, po 5 mest 4 ustanove, po 6 mest 3 ustanove, po 7 mest 2 ustanovi, po 8 mest 2 ustanovi, po 10 mest 2 ustanovi (Gorupova in Kalistrova), po 12 mest 3 ustanove (Schellenburgova, Lambova, Martina Hočevarja), po 13 mest 1 ustanova (Gorupova za gojenke višje dekliške šole) pozneje povišana na 14 mest, po 16 mest 1 ustanova (Stampfova II.), po 20 mest 1 ustanova (ustanova Kranjske hranilnice Marija Valerija za obrtne šole lesne stroke v Ljubljani in Kočevju ter za šolo umetnega vezanja v Ljubljani), po 24 mest 1 ustanova (Stampfova I.).

Štipendije štipendijskih ustanov so prejeli učenci osnovnih, meščanskih in obrtnih šol, dijaki srednjih šol (gimnazij, realk, učiteljskih in državnih obrtnih šol), ter študenti univerz in visokih šol, Gorupova štipendijska ustanova IV je bila namenjena za podiplomski študij v tujini. Največ štipendijskih ustanov ni imelo omejitev na vrsto študija, kar je pomenilo, da so prejemniki štipendij lahko prejeli štipendije od osnovne šole vse do konca študija, 13 ustanov je imelo določilo, da podeljujejo štipendije od osnovne do visoke šole. Za študij na popolni gimnaziji je podeljevalo štipendije 28 ustanov, za študij na gimnaziji ter na visokih šolah in univerzah je podeljevalo štipendije 18 ustanov, za študij na gimnaziji in za teologijo je podeljevalo štipendije 10 ustanov, za študij od šestega razreda gimnazije in za visoke šole je podeljevalo štipendije 5 ustanov, za študij na srednjih šolah in visokih šolah je podeljevalo štipendije 5 ustanov, za študij na gimnaziji ali realci 7 ustanov, za študij na medicinski fakulteti 2 ustanovi, za študij na tehničnih visokih šolah 3 ustanove, za študij na trgovskih akademijah in trgovskih visokih šolah 2 ustanovi, za visoko šolo za poljedelstvo 1 ustanova, za obrtne šole 3 ustanove, za osnovno šolo 2 ustanovi, za meščansko šolo 1 ustanova. Nekaj ustanov je podeljevalo štipendije za eno ali večletno šolanje na gimnaziji. Posebej je treba omeniti ustanovo profesorja Janeza Mlakarja, namenjeno izpopolnjevanju na tehnološkem zavodu na Dunaju.

S štipendijami štipendijskih ustanov so podpirali učence osnovnih šol v Kamniku, Stobu, Višnji Gori, na meščanski šoli v Krškem, na dekliškem liceju v Ljubljani. Dijakom srednjih šol so bile namenjene štipendije za državne gimnazije v Ljubljani, Novem mestu, Kranju, Kočevju, zunaj Kranjske pa za gimnazije v Beljaku, Celoveu, Celju, Innsbrucku, Trstu, za nemško gimnazijo v Ljubljani in privatno gimnazijo v Zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano; za realke v Ljubljani, Idriji, Gorici in Trstu; za učiteljska v Ljubljani, Mariboru, Celoveu in Boznu; za državne obrtne šole v Ljubljani, Gradcu in Dunajskem Novem mestu; za obrtne strokovne šole lesne stroke v Ljubljani in Kočevju ter za strokovno šolo umetnega vezanja v

Ljubljani. S štipendijami študentskih ustanov so študenti iz Kranjske študirali na univerzah na Dunaju, v Gradcu, Pragi, Innsbrucku, Černovicah, na Gregorijani v Rimu ter na tehničnih visokih šolah na Dunaju, v Gradcu in Pragi, na trgovskih visokih šolah in akademijah na Dunaju, v Gradcu, Pragi, Trstu, na visoki šoli za poljedelstvo na Dunaju, na visoki šoli za veterino na Dunaju in na akademiji umetnosti na Dunaju. Podiplomski študij trgovske stroke je bil mogoč na trgovskih in gospodarskih visokih šolah v tujini. Ob tem velja poudariti, da je večina štipendijskih ustanov v ustanovnih listinah imela določilo, da ni omejitev na vrsto študija, in tako so štipendije prejeli učenci na številnih osnovnih šolah na Kranjskem.

Večino štipendijskih ustanov so ustanovili posamezniki. Avstrijska država je na Kranjskem ustanovila 2 štipendijski ustanovi, in sicer državno štipendijo za medicince in štipendijsko ustanovo za državno obrtno šolo v Gradcu. Ob obletnicah vladanja cesarja Franca Jožefa so za njegov jubilej ustanovila mesta Lož, Idrija in Novo mesto jubilejne štipendijske ustanove. Ob poroki nadvojvodinje Gizele je Novo mesto ustanovilo posebno štipendijsko ustanovo za dijake realne višje gimnazije v Novem mestu, Kranjska hranilnica v Ljubljani pa je ustanovila štipendijsko ustanovo Marija Valerija z namenom pospeševanja obrtnega šolstva. Štipendijske ustanove so ustanovili še: Gimnazija v Novem mestu, razpuščeno Dijaško podporno društvo nekdanje državne nižje gimnazije v Kranju in duhovščina cerkljanske fare na Gorenjskem. Med posamezniki - ustanovniki študentskih štipendijskih ustanov so najštevilnejše zastopani predstavniki duhovščine med njimi 4 škofje, 9 ustanovnikov je bilo iz vrst plemstva, 12 iz vrst državnih, deželnih in drugih uradnikov ter uradniških upokojencev, 10 iz vrst gospodarstvenikov, 8 iz vrst hišnih in drugih posestnikov, 7 iz zdravniških vrst, 5 iz vrst prosvetnih delavcev, 2 iz obrtniškega stanu in 1 umetnik slikar. Za nekaj ustanovnikov še ni bilo mogoče dognati njihovega poklica oziroma socialnega izvora, pri 2 ustanovah pa je ustanovnik želel ostati neznan.

Za podeljevanje štipendij so bili pristojni ustanovniki, če so ustanovo ustanovili še za svojega življenja, sicer pa so ustanovniki v listinah določili predstavnika ustanove, pooblaščenega za podeljevanje štipendij. Predstavniki so bili bližnji sorodniki, če teh ni bilo, pa so ustanovniki za ta namen določili predstavnike lokalnih cerkvenih oblasti, škofijski ordinariat in škofa, v veliko primerih pa tudi predstavnike uprave ali sodišča, pogosto deželno vlado v Ljubljani, redkeje pa deželni odbor. Med upravičenci do podeljevanja štipendije so bili tudi ravnatelj gimnazije in profesorski zbor gimnazije; štipendije ustanov zakoncev Hočevar je podeljevala Kranjska hranilnica v Ljubljani, štipendije Gorupovih ustanov je podeljeval ustanovnik, po njegovi

smrti najstarejši član družine, nato pa Deželni odbor za Kranjsko dokler je imel slovensko večino, če pa te ni imel, pa je to dolžnost opravljala Slovenska matica; za Gornjve štipendiste za podiplomski študij v tujini pa je pravica do podeljevanja štipendij pripadla Trgovski in obrtni zbornici v Ljubljani.

Upravičenci do prejemanja štipendij posameznih ustanov so bili povečini sorodniki ustanovitelja; če teh ni bilo, so za štipendije kandidirali še drugi upravičenci. V ustanovnih listinah je bilo določeno, kdo je upravičen do sprejemanja štipendije. V 19. stoletju, ko se soočamo tudi z nacionalnim vprašanjem, nalezljivo na štipendijske ustanove, ki so namenjene le slovenskim oziroma nemškim prejemnikom štipendij. Izključno za Slovence so bile štipendijske ustanove: Jožefa Gornja, Franca Kotnika, Viljema Polaka, Luke Rohiča, Franca Brulca, Emila Gutmana in ustanova cerkljanske duhovščine. Kočevskim Nemcem so hile namenjene štipendijske ustanove Janeza Stampfla in Lovreca Račkega. Ustanova Martina Hočvarja je imela določilo, da prejemajo štipendije učenci na šoli z nemškim učnim jezikom. Ustanovi Pavla Warana in Državna štipendija za medicince sta imeli določilo, da morajo kandidati za štipendijo obvladovati slovenski jezik, po končanem študiju pa se morajo za 5 let zaposliti na Kranjskem.

Štipendijska mesta in nato osebne štipendije so od konca 18. stoletja¹⁵ podeljevali na podlagi konkurznega razpisa in ob upoštevanju določb ustanovne listine. Razpis je bil javen, državna uprava je razpise za podelitev štipendij objavljala v časniku Laibacher Zeitung, pozneje pa tudi v posebnih tiskanih razglasih. Ti razpisi so obsegali štipendiranje za šolanje na Kranjskem ter za študij na univerzah in visokih šolah na Dunaju, v Gradcu, Innsbrucku ter v Pragi. Prošilci so morali svoje prošnje vložiti pri pristojni znanstveni oziroma strokovni organizaciji, prošnji pa so morali priložiti: rojstni list, dokazilo o prednosti pravici v primeru, da je bil prošilec sorodnik ustanovnika, ubožno spričevalo, šolska spričevala, domovinski list, matični list in potrdilo o cepljenju proti kozam. V prošnji so morali navesti tudi podatke o stanovanju staršev ali varuhov ter podatke, ali štipendijo prejema že kak drug član družine. V primeru, da je prošilec prosil za dve različni štipendiji, je to moral v svoji vlogi posebej navesti. Ob tem velja poudariti, da je več prejemnikov štipendij štipendijskih ustanov na Kranjskem prejemale na Dunaju tudi Knafljevo štipendijo, ki jo je upravljala Univerza na Dunaju.

Deželna vlada v Ljubljani je po izračitvi študentskih štipendijskih ustanov v upravljanje Deželnemu odboru za Kranjsko še naprej opravljala nadzor nad študentskimi ustanovami. poleg

razpisov za podeljevanje štipendij je dajala soglasje za ustanovitev ustanov in vodila svojo evidenco o ustanovah, v katerih so bile zajete tudi druge dobrodelne ustanove. Ohranjen je Repertorij I, v katerem so bile vpisane listine ustanov od št. 1 do 482 za obdobje 1790 do 1824, Repertorij II za listine od št. 483 do 2000 ni ohranjen, Repertorij III, v katerem so vpisane listine št. 2001 do 3600 za obdobje 1850-1882. Deželna vlada je svoje spise o študentskih ustanovah arhivirala v registraturnem fasciklu 19, delno pa jih je v registraturi izločila in ohranila v posebnih konvolutih, oštevilčenih z arabskimi številkami. O študentskih oziroma dijaških štipendijskih ustanovah so ohranjeni konvoluti: št. 28 Dežman Mihael, 38 Dular Jožef, 46 Demšar Franc, 54 Jelovšek Anton pl. Fichtenau, 98 Glavatič Gašper, 113 Hrvat Franc, 143 Kotnik Franc, 148 Komac Simon, 153 Langus Matevž, 169 Lanthieri Klemin Tadej, baron, 195 Marinko Janez, 208 državna štipendija za medicince, 219 Omerza Danijel, 239 Prešeren Janez Krstnik, 270 Rumpler Jurij Tomaž, 273 Rossetti Janez Marko Anton, 280 Sever Matija, 289 Zornan Aleksander, 291 Erlah Tomaž, 301 Škerpin Friderik, 302 Searlich Heurik pl., 306 Štibil Jakob, 311/1 študentski ustanovni sklad, predaja, 313 Stegu Jurij, 316 Šlakar Janez, 317 Lamb Martin pl. Schwarzenberg, 318 Schellenburg Jakob pl., 319 Schildenfeld Vincenc, vitez, 322 Schiffer Jožef pl. Schifferstein, 329 Šlaker Jožef, 356 Vidie Franc, 357 Vidie Franc, 462 spisi gubernijske ustanovne komisije, 519 Steinberg Andrej pl., 544 državna štipendija za državna obrtno šola v Gradcu, 612 Završnik Jurij, 634 Kržič Gregor, 647 Oblak Franc, 659 Golmajer Jurij, 677 Gornj Jožef, 721 Stampfl Janez, 723 Peintner Mihael, 730 Mlakar Janez, 737 Knerler Franc, 743 neznan II, 750 Traven Jožef, 752 Müller Janez, 772 Regnard Jožef dr., 787 Lušer Andrej, 788 Kos Anton, 789 Mikuš Jožef, 791 Erlah Tomaž, 795 Strupi Jaroslav, 796 Hren Andrej, 801 Lichtenthurn Katarina, baronica, 815 Gornj Jožef, 835 Kavčič Janez, 844 Stariha Jakob, 847 Rupar Simon, 870 glasbeni sklad, 884 Bartl Jožef, 907 ustanova cerkljanske duhovščine, 913 Hočvar Martin, 920 Jelovšek Benjamin pl. Fichtenau, 933 Polak Viljem, 959 Arko Anton dr., 961 Gerbec Ludvik dr., 966 Sluga Matija, 967 Deu Jožef, 975 Demšar Janez, 978 Kodela Matija, 981 Hočvar Josipina, 985 Gutman Emil.

Po prevratu leta 1918 je upravljanje ustanov prešla na Narodno vlado SHS v Ljubljani, za njo pa na njene naslednice. Za potrebe upravljanja z vsemi dohodelnimi ustanovami je bilo izdelano "Kazalo ustanov za obdobje 1790-1940". V njem so vpisane poleg dijaških ustanov še podporne, uhožne, invalidske, šolske, bolniške, učiteljske, vdovske ustanove, ustanove za slepe in gluhe, neme ter druge dobrodelne ustanove, ki so obstajale na Kranjskem, ter nekatere ustanove za ohmožje Spodnje Štajerske in Prekmurja, večina

¹⁵ Hermit v., Stiftungen. Navedeno delo, str. 488.

Seznam študentskih štipendijskih ustanov na Kranjskem od 1601-1918

Zap. št.	Ustanovnik štipendijske ustanove	Funkcija ustanovnika	Število štipendij	Višina štipendije	Leto ustanovitve	Vrsta listine	Upravičenci do štipendije	Vrsta šole, čas štipendiranja	Podeljemalec štipendij	Priponbe ustanovitelja
1	Lenkovič Jurij, baron	deželni glavar na Kranjskem	2	92 K*	1601 1769	testament, ustanovno pismo	študirajoči brez omejitve	gimnazija in teologija	Deželna vlada v Ljubljani, Jezuitski kolegij	prejemnik mora moliti za ustanovnika
2	<i>Montegnauc Polidor</i>	<i>duhovnik, prošt v Novem mestu</i>	4	<i>147 K* 46 h</i>	<i>1603</i>	<i>ustanovno pismo</i>	<i>a) sorodniki</i>			
3	Thaler Anton Janez pl. v Špitaliču	zemljiški gospod	2	120 K* 103 K 22 h***	1619	ustanovno pismo	a) sorodniki b) študirajoči sploh	ni omejitve na vrsto študija	Deželna vlada v Ljubljani	prejemnik mora biti vsak dan pri maši
4	Plankel Krištof	duhovnik, župnik v Kamniku	3	72 K* 69 K***	1621	ustanovno pismo	a) študirajoči iz Kamnika b) študirajoči iz Ljubljane	gimnazija 5 let starost od 12 do 17 let	Deželna vlada v Ljubljani	možnost ustanovitve 4. štipendije
5	Hren Andrej	svetnik vicetoma v Ljubljani	3	188 K 60 h* 182 K***	1628	ustanovno pismo	študirajoči sinovi revnih meščanov Ljubljane, Kranja, Gornjega Grada, predvsem sorodstva	gimnazija od 6. razreda dalje in za študij teologije na Dunaju	knezoškof v Ljubljani	
6	Hren Tomaž	škof v Ljubljani	4	83 K 84 K*	1628	testament	študirajoči iz ljubljanske škofije, rojeni v Ljubljani, Gornjem Gradu, predvsem sorodniki	gimnazija od 6. razreda dalje, tudi glasba	knezoškof v Ljubljani	
7	Sontner Adam	stolni kanonik v Ljubljani, generalni vikar	1	80 K* 107 K 95 h***	1631	ustanovno pismo	a) sorodniki b) revni sinovi iz Ljubljane c) revni študirajoči	gimnazija, 6 let	stolni kapitel v Ljubljani	
8	Škofič Krištof		2	112 K 72 h* 74 K 95 h***	1637	ustanovno pismo	študirajoči sploh	gimnazija in teologija	knezoškof v Ljubljani	
9	Weber Janez Jošt	knjigovez v Ljubljani	1	210 K* 237 K 1 h***	1638 1654	ustanovno pismo	revni sinovi meščanov iz Ljubljane	gimnazija 4. - 6. razred	mestni magistrat v Ljubljani	
10	<i>Kacijuar Barbaca, baronica, raj, Kečzanič</i>	<i>častnica gosp. Trehaje in hiše v Ljubljani</i>	2	<i>138 K 28 h*</i>	<i>1651</i>	<i>ustanovno pismo</i>		<i>študij glasbe</i>		
11	Šupe Adam		2	68 K*	1675	ustanovno pismo	a) sorodniki b) študirajoči iz Kamnika	gimnazija v Ljubljani	Ohčina Kamnik	
12	Steinberg Janez Andrej pl. (tudi Stenberg)	prošt v Novem mestu	1	265 K* 240 K***	1663 1680	testament, ustanovno pismo	a) sorodniki b) študirajoči iz družine Gladič			
13	Kastelec Matija, dopolnitev ustanove Kastelec Friderik	kanonik v Novem mestu	2	60 K	1681	ustanovno pismo	sorodniki			
14	Rossetti Janez Marko Anton, baron	škof v Pičnu	1	40 K 37 K***	1691	testament	študenti za semenišče	gimnazija do 6. razreda	družina Rossetti, Deželna vlada v Ljubljani	
15	Omeza Danijel	pisar kranjskih deželnih stanov	1	60 K* 51 K 1 h***	1700	testament	a) sorodniki b) Metličani za glasbo c) študirajoči iz Kranjske	gimnazija, neomejeno	sorodniki, mesto Metlika	prejemnik mora 3 krat tedensko zmoliti rožni venec
16	Prešeren Janez Krstnik	teolog, kanonik in humanist	3	248 K* 272 K***	1704	testament	revni s Kranjske, ki bodo postali duhovniki, prednost imajo sorodniki	gimnazija, teologija	knezoškof v Ljubljani	
17	Pilat Gašper	duhovnik	1	80 K* 73 K 41 h***	1706	testament	študirajoči iz Vipave	ni omejitve na vrsto študija	župnik v Vipavi	prejemnik mora moliti za ustanovnika
18	Škerpin Friderik	duhovnik	2	112 K (1. m. ***) 95 K (2. m. ***)	1710	ustanovno pismo	a) sorodniki družine Škerpin b) študirajoči iz Kamnika	gimnazija v Ljubljani 6 let	sorodniki, župnik v Kamniku	
19	Sluga Matija	duhovnik	6	129 K* 124 K***	1710	ustanovno pismo	a) sorodniki po očetu b) drugi sorodniki c) študirajoči iz Suhe č) študirajoči iz Kranjske	od gimnazije dalje brez omejitve	sorodniki, nato cerkv. ključarji iz Suhe pri Šk. Loki	
20	<i>Murgerle Boltečur</i>	<i>duhovnik</i>		<i>170 K*</i>	<i>1711</i>	<i>ustanovno pismo</i>				
21	Scheer Martin Leopold		2	380 K (1. m. *) 132 K (2. m. *) 336 K (1. m. ***) 90 K (2. m. ***)	1713	ustanovno pismo	revni zakonski iz Kranjske	od 7. razreda gimnazije, medicina, pravo in teologija; eno mesto na Greguriani	mestni magistrat v Ljubljani	
22	Dolničar Anton pl. Thalberg	teolog, organizator v ljubljanski škofiji, humanist	6	211 K* 204 K***	1713	testament	a) sorodniki b) drugi študirajoči nagnjeni za študij teologije	gimnazija, teologija	stolni kapitel v Ljubljani	prejemnik mora biti vsak dan pri maši in moliti za ustanovnika

23	Schell Jakob pl. Schellenburg	cesarski svetnik	2	103 K* 99 K***	1713	ustanovno pismo	a) mladeniči avstr. dednih dežel, zlasti iz Tirolske b) seminaristi v Ljubljani	gimnazija od 1. razreda dalje; seminaristi za 4. letnik	Deželni odbor za Kranjsko, Deželna vlada v Ljubljani	prejemnik mora moliti vsak dan za ustanovnika
24	Gerbec Karl Maks	zdravnik	2	213 K 199 K***	1716 1786	testament, pismo o soglasju	a) sorodniki b) študirajoči iz Št. Vida pri Stični	ni omejitve na vrsto študija	stiški opat	
25	Engelman Gregor	duhovnik	1	31 K 69 h*	1717	testament				
26	Töttinger Gregor	duhovnik, župnik na Bledu in v Ljubljani	5	122 K* 118 K***	1723	ustanovno pismo	študirajoči iz župnij Vrhnika, Pol. Gradec, Horjul, Bled, študirajoči sploh	gimnazija in do konca študija	župnik v Horjulu	
27	Kus Valentin	duhovnik, župnik v Mozirju	2	101 K* 95 K***	1727	ustanovno pismo	a) sorodniki, Kamničani b) sorodniki študirajoči iz Mozirja in Ljubnega	od 6. raz. gimnazije dalje	župnik v Kamniku, župnik v Mozirju oz. Ljubnem	prejemnik mora biti v sredah in nedeljah pri maši
28	Rumpler Jurij Tomaž	duhovnik, župnik v Čemšeniku	2	120 K* 119 K 48 h***	1731 1792	testament, ustanovno pismo	a) sorodniki b) sorodniki Friderika Peršeta	ni omejitve na vrsto študija	Deželna vlada v Ljubljani	
29	Maurič Jurij	duhovnik	1	60 K*	1731	testament				
30	Žigur Matevž	duhovnik	2	93 K* 89 K***	1732	ustanovno pismo	a) sorodniki b) iz občine Št. Vid pri Vipavi c) okr. sod. Vipava	gimnazija v Ljubljani	župnik v Št. Vidu pri Vipavi	prejemnik mora moliti za ustanovnika
31	Žagar Adam Franc		2	101 K* 102 K***	1732	ustanovno pismo	a) sorodniki Žagar b) drugi sorodniki c) zakonski otroci iz Kamnika	gimnazije in teologija na Kranjskem	Janez Žagar, družina Žagar, nato župnik v Kamniku	
32	Hočevar Valentin	duhovnik	1	80 K*	1736	testament	a) sorodniki b) študirajoči iz predmestja Krakovo	ni omejitve na vrsto študija	knezoškofjski ordinariat	prejemnik mora tedensko iti k maši
33	Raab Anton	deželni tajnik	2	272 K*	1740	testament	sinovi ljubljanskih meščanov	4. razred osn. šole do 2. r. gimn.	mestni magistrat v Ljubljani	
34	Omerza Mihael	duhovnik	1	60 K*	1741	ustanovno pismo	sorodniki in študirajoči iz Ljubljane	ni omejitve na vrsto študija	beneficijat v Tomišlju	prejemnik mora moliti za ustanovnika
35	Debelak Primož	duhovnik	1	100 K 35 h*	1744	testament				
36	Kraškovič Janez	duhovnik, župnik v Kranju	1	162 K 140 K*	1746	ustanovno pismo	a) sorodniki b) revni iz Žaleca in Ljubljane	gimnazija	deželni urad v Ljubljani	prejemnik mora moliti za ustanovnika
37	Repič Dominik	duhovnik, župnik v Vipavi	2	60 K* 51 K***	1747	ustanovno pismo	revni študenti, prelnost z boljšim uspehom	osnovna šola in gimnazija	sodni gosp. v Vipavi, sodnik z župnikom v Vipavi	
38	Kurč Bilič	duhovnik	2	80 K*	1754 1799	testament, pismo o soglasju				
39	Erlich Timmž	duhovnik	2	228 K (1. m.)* 315 K (2. m.)*	1756 1779	testament, ustanovno pismo	sorodniki			
40	Umek Karel		1	162 K* 155 K**	1757	testament	sorodniki in študirajoči sploh	gimnazija in visoke šole	knezoškofski ordinariat	
41	Lakner Lovrenc	vnjaški zdravnik	2	98 K 84 K***	1759 1786	testament, ustanovno pismo	revni študirajoči iz Ljubljane	omejeno na študij v Ljubljani	Deželna vlada v Ljubljani	
42	Glavatič Gašper	duhovnik, vikar v Kropi	1	80 K*	1761	testament	sorodniki bratov in sester	ni omejitev na vrsto študija	Deželna vlada v Ljubljani	po smrti sorodnikov se ustanova spremeni v duhovno mašno
43	Scarlichi Maks Henrik pl. I.	zemljiški gospod v Motniku	1	146 K* 170 K***	1761 1762	testament, ustanovno pismo	sorodniki iz družin Apfalter, Grimschitz, Hranilovič, Hohenwart, Gandini, Rasp, Werneker, Gall, Snkali, Hüfferer	licej v Ljubljani, gospodične, ki se učijo	Deželni odbor za Kranjsko	prejemnik mora 1 krat mesečno k obhajilu
44	Scarlichi Maks Henrik pl. II.	zemljiški gospod v Motniku	3	299 K* 313 K***	1762	ustanovno pismo	priljubljeni družin za 2 mesti Apfalter, Grimschitz, Tauferer, Hranilovič, Hohenwart, Gall, Hallerstein, Rasp, Werneker, Gandini, Snkali, Hoffer	ni omejitve za vrsto študija, 3. mesto je omejeno na vzgojo v samostanu	Deželni odbor za Kranjsko	prvi dve mesti so za dečke tretje za deklice
45	Jermšek Loku		1	88 K 97 K 28 h*	1763	testament	sorodniki	ni omejitve na vrsto študija	župnik v Sv. Petru v Kranjski	
46	Jestin Mohrč	duhovnik	1	94 K 30 h*	1768	ustanovno pismo				
47	Weitenhiller Friderik		1	86 K* 85 K***	1770	testament	revni dobri študenti	6. razred gimnazije	kanceler nem. vit. reda na Dunaju	
48	Peintner Mihael	odpravnik poštne voze v Ljubljani	1	190 K* 180 K***	1771 1774	testament, ustanovno pismo	a) sorodniki b) študirajoči iz trga Lunichen na Tirolskem	ni omejitve na vrsto študija	prvi sorodnik iz družine ustanovnika	
49	Dimitz Jurez		2	100 K 40 h*	1773	testament				
50	Federer Ignac	duhovnik, vikar pri sv. Petru v Ljubljani	1	155 K*	1780 1781	testament, ustanovno pismo	sorodniki, če ni teh, pa eden meščanskega porekla	ni omejitve na vrsto študija	Deželna vlada v Ljubljani	do 1796 je štipendija pripadala služkinji
51	Raab Anton II	deželni tajnik	1	462 K	1786	pismo o soglasju	sorodniki, če jih ni, se znesek razdeli med meščanske hčere in vlove	ni omejitve na vrsto študija	mestni magistrat v Ljubljani	

52	Rešen Pavel Ignac, dr.	ograjni odvetnik v Ljubljani	1	85 K* 81 K 50 h***	1793	ustanovno pismo	a) sorodniki in družina Fabianič b) študirajoči nasplah	ni omejitve na vrsto študija	Odvetniška zbornica v Ljubljani	
53	Starha Jakob	duhovnik	1	99 K* 100 K***	1796	ustanovno pismo	a) prijatelji ustanovnika b) iz župnije Črnomelj	gimnazija 6 let, teologija	župnik v Črnomlju	
54	Škerl Jožef	župnik v Košani	1	187 K 16 h* 178 K**	1796	ustanovno pismo	a) sorodniki b) revni iz župnij Košana in Tamaj izmenično	gimnazija in teologija	a) sorodniki b) ordinariat v Trstu c) župnik iz Košane in Tamaja	
55	<i>Glasbeni sklad</i>		5	112 K*	1797 1843					
56	Perc Jurij Jožef	duhovnik	1	97 K* 93 K**	1799	testament	a) sorodniki b) iz Kočevske	ni omejitve na vrsto študija	župnik v Kočevju	če ni kandidatov, obresti pripadajo nložnemu zavodu Kočevje
57	Raje Franc	župnik v Spodnji Idriji	2	334 K* (1. mes.) 104 K* (2. mes.) 111 K*** (1. m.) 223 K*** (2. m.)	1800	testament	a) prijatelji ustanovnika b) iz Nemškega Rovta okraj Tolmin	ni omejitve na vrsto študija	župnik v Nemškem Rovtu	
58	Zeysser Jurij	župnik v Poljanah na Dolenjskem (Kačevske Poljane)	1	60 K* 52 K 62 h***	1801	ustanovno pismo	revni iz dekanije Kačevje, rojeni v območju gosp. Poljane	ni omejitve na vrsto študija	knez Auersperg iz gosp. Poljane	
59	Zupančič Marija		1	80 K* 60 K 74 h***	1802	testament	najrevnejši iz župnije Sv. Jakob v Ljubljani	ni omejitve na vrsto študija, razen za normalko	mestni magistrat v Ljubljani	
60	Bajžel Andrej	župnik v Smedniku	2	147 K* 149 K***	1802	testament	a) sorodniki Bajželj in Gorjanc b) iz vasi Zg. Bitnje	gimnazija, teologija	Deželna vlada v Ljubljani	
61	Poklukar Tomaž	duhovnik	1	60 K* 52 K 96 h***	1802	ustanovno pismo	a) sorodniki b) iz Zg. Gorij c) iz župnije Zg. Gorje	normalka, gimnazija, strok. šole, univerza	najbližji sorodnik ustanovnika	
62	Rački Lovrenc	župnik v Kostelu	2	158 K 32 h* 153 K***	1805	ustanovno pismo	sorodniki iz rodu Rački imajo prednost, sicer revni iz fare Kostel	od nemške normalke do konca študija	župnik v Kostelu	
63	Lamb Martin pl. Schwarzenberg	deželni svetnik	12	186 K (dečki**) 91 K (dekllice*)	1805	pismo o soglasju	nčenci, nčenke iz župnij Vipava, Črni vrh in Idrija	ni omejitve na vrsto študija	Deželna vlada v Ljubljani	ustanova za 6 dečkov in 6 dekllice
64	Marenig Luka	duhovnik	1	60 K*	1806	kodicil	a) sorodniki župnika Repiča b) študirajoči iz Vipave	ni omejitve na vrsto študija	župnik v Vipavi	
65	Valič Jožef	duhovnik	1	120 K* 114 K**	1808	testament	sorodniki, če jih ni, študirajoči iz župnije Sv. Križ pri Vipavi	ni omejitve na vrsto študija	župnik v Kamnju pri Ajdovščini	
66	Šturbi Andrej		1	60 K* 50 K 54 h***	1817	testament	sorodniki družin Šurbi, Vavpotič, Sluga	ni omejitve na vrsto študija	Deželna vlada v Ljubljani	
67	Zdešar Jožef		1	104 K* 99 K**	1818	testament	sorodniki, prijatelji, nato iz župnij Brezovica, Radovljica	ni omejitve na vrsto študija	Deželna vlada v Ljubljani	
68	Rezervni sklad			236 K* 230 K***	1818					
69	Zupan Jurij dr. I	kanonik v Ljubljani	1	88 K*	1820	ustanovno pismo	a) sorodniki b) iz župnije Bodnje c) Begunje, Radovljica, Lesce, Leše	gimnazija	škofijski ordinariat v Ljubljani	
70	Zupan Jurij dr. II	kanonik v Ljubljani	1	127 K 68 h* 115 K 52 h***	1821	ustanovno pismo	a) iz župnije Šmartna pod Šmartno goro b) Št. Peter, Marija v Polju	gimnazija	škofijski ordinariat v Ljubljani	
71	Golmajer Jurij	stolni prošt v Ljubljani	3	216 K 80 h* 194 K***	1822 1824	testament, ustanovno pismo	revni, študirajoči iz Gorenjske	ni omejitve na vrsto študija	škofijski ordinariat v Ljubljani	
72	Štroj Jožef, dr.	zdravnik v Kranju	3	238 K* 236 K***	1826 1847	testament, ustanovno pismo	a) sorodniki b) študirajoči iz Podbrezj	ni omejitve na vrsto študija	škofijski ordinariat v Ljubljani	
73	<i>Dežman Mihael</i>	<i>trgovec</i>	1	135 K 97 h*	1830	testament				
74	Levec Andrej	duhovnik, kurat v Št. Vidu pri Lukavici	1	83 K* 80 K***	1831 1853	testament, ustanovno pismo	revni dohri nčenci iz Ljubljane	ni omejitve na vrsto študija	škofijski ordinariat v Ljubljani	ustanovo uživa do smrti kuharica Špelak Helena
75	Sever Matija	duhovnik v Lozicah	2	172 K (1. m.)* 108 K (2. m.)*	1825	pismo o soglasju	a) sorodniki b) iz občine Lozice c) iz občine Št. Vid pri Vipavi	ni omejitve na vrsto študija	predstojnik podobčine Lozice	
76	Nepoznani ustanovnik I		2	109 K 20 h (1. m.)* 81 K 24 h (2. m.)*	1843	ustanovno pismo	revni študirajoči iz Ljubljane	ni omejitve na vrsto študija	deželna vlada v Ljubljani	ustanovnik je želel biti neimenovan

77	Nepoznani ustanovnik II		1	80 K*67 K 23 h***	1843	ustanovno pismo	potrebni študirajoči iz Ljubljane	ni omejitve na vrsto študija	Deželna vlada v Ljubljani	ustanovnik je želel biti neimennvan
78	Wolf Anton Alojz	knezoškof v Ljubljani	3	158 K (1. 2. m.)** 154 K (3. m.)** 154 K (1. 2. 3. m.)***	1844	ustanovno pismo	a) dijaki iz fare Idrija b) študirajoči sinovi podložnih župnij Ljubljana in Goričane	gimnazija, visoke šole	knezoškof v Ljubljani; tudi generalni vikar	
79	Repežič Jožef		2	248 K*	1846	ustanovno pismo	a) sorodniki b) sinovi meščanov Luža c) iz župnije Luž	ni omejitve na vrsto študija	župnik v Starem trgu pri Luži	prejemnik mora moliti za ustanovnika
80	<i>Denšur Frano</i>	<i>zabavnik, hišni pisarstnik v Kranju</i>	1	115 K 56 h*	1846	testament				
81	<i>Fincelj Jakob Anton</i>		1	86 K 15 h*	1846	ustanovno pismo				
82	<i>Jehušek Brnjumir pl. Fichtenn</i>			81 K 48 h 86 K 50 h*	1846	ustanovno pismo				
83	Hladnik Franc	duhovnik, kurat	1	60 K*	1847	ustanovno pismo	študirajoči iz družine Hladnik in Sever	ni omejitve na vrsto študija	župnik v Sp. Idriji	
84	Schiffer Jožef Anton pl. Schifferstein	kanonik v Ljubljani	4	280 K*	1847	ustanovno pismo	a) sorodniki b) študirajoči iz Kranja	gimnazija	knezoškofijski konzistorij v Ljubljani	
85	Ravnihar Matevž	škof v Trstu	2	202 K* 184 K**	1850	ustanovno pismo	a) sorodniki b) iz trga Vače c) iz župnije Vače č) podložniki Lambergovega kanonika d) iz Kranjske	ni omejitve na vrsto študija	knezoškofijski konzistorij v Ljubljani	gledati na študijski uspeh
86	Globočnik Jožef I	duhovnik, veroučitelj na gimnaziji v Ljubljani	1	100 K* 88 K***	1850	ustanovno pismo	a) sorodniki iz Poženka in Adergasa, Šenturške gore b) če jih ni, se da najpotrebnejšemu sorodniku	od 2. raz. glavne šole do konca gimnazije	ustanovnik, po smrti župnik v Cerkljah	denar naj dobijo štipend. starši
87	Gozani Feliks Karl, markiz	pisar urada za državna gospodarstva	1	148 K*	1850	ustanovno pismo	a) študirajoči iz Kranja b) študirajoči iz Šk. Loke	ni 1. razreda gimnazije dalje	ustanovnik, po smrti sorodnik iz Volč. potoka, nato župnik v Kranju	
88	<i>Kokalj Sylvstijan</i>	<i>duhovnik, kuperntor</i>	1	146 K	1851	ustanovno pismo				
89	Zupan Jurij	kanonik v Ljubljani	2	89 K 12 h* 84 K***	1852	ustanovno pismo	sorodniki iz Zasipa, Zgornjih Gornj, Bleda	od 2. razr. osn. šole, gimnazija, realka	župnik v Zasipu	prejemnik mora moliti za ustanovitelja
90	Lichtenthurn Katarina pl., baronica	posestnica v Ljubljani	2	214 K 40 h*	1852	pismo o soglasju	a) sorodniki b) študirajoči iz Šentpeterskega predmestja	od 2. raz. normalke do konca študija in še 1. leto	gimnazijski učit. zbor v Ljubljani	
91	<i>Jannik Marija</i>		1	100 K	1857	ustanovno pismo				
92	Globočnik Jožef II	duhovnik, veroučitelj na gimnaziji v Ljubljani	1	86 K 20 h 104 K	1858	pismo o soglasju	a) sorodniki b) dijaki iz cerkljanske fare	od 2. raz. glavne šole, gimnazija, realka	ustanovnik, po smrti župnik v Cerkljah	
93	Pehare Jožef	učitelj normalke	1	464 K* 463 K***	1858	ustanovno pismo	a) otroci ustanovnika b) otroci sorodnikov	ni omejitve na vrsto študija	župnik v Trziču	
94	Globočnik Jožef III	duhovnik, veroučitelj na gimnaziji v Ljubljani	1	86 K 20 h	1859	pismo o soglasju	a) sorodniki b) študirajoči nasledniki tujih učencev	gimnazija, niž. realka, tudi za pripravljalne tečaje	ustanovnik, po smrti predstojnik gimnazije	
95	Šmajl Jurij	kanclist Gubernija v Ljubljani	1	40 K* 23 K 24 h***	1860	ustanovno pismo	a) sorodniki b) drugi študirajoči	gimnazija, realka	mestna občina Ljubljana	
96	Štibil Jakob	duhovnik, profesor v Gorici	1	89 K 4 h**** 119 K 13 h****	1860	ustanovno pismo	a) sorodniki b) mladeniči iz Dolenj pri Ajlovščini in Planine pri Vipavi	gimnazija	župnik v Planini pri Postojni	
97	Strupi Martin		1	80 k* 61 K 86 h****	1860	ustanovno pismo	a) sorodniki b) najboljši učenci 1. - 4. raz. gimnazije	4. raz. nižje gimnazije	dekan župnije Kranj	prejemnik mora moliti za ustanovitelja
98	<i>Jehušek Anton pl. Fichtenn</i>	<i>pisarstnik v Zalogu pri Novem mestu</i>	4	968 K*	1860	ustanovno pismo				
99	<i>Iljašič Anton pl.</i>		1	212 K*	1860	ustanovno pismo				
100	Lužar Andrej	duhovnik, upokojeni župnik v Črnošnjicah	3	53 K 20 h*	1862	pismo o soglasju	a) študirajoči iz Kuprivnika in b) dekanije Kočevje	ni omejitve na vrsto študija	župnik v Kočevju	
101	<i>Blaznik Blaž</i>	<i>župnik v Nuklem</i>	1	83 K 47 h*	1863	ustanovno pismo				
102	<i>Juhvi Jožefi</i>		1	103 K 36 h*	1863	ustanovno pismo				
103	Globočnik Jožef IV	duhovnik, veroučitelj na gimnaziji v Ljubljani	1	90 K 88 K***	1864	pismo o soglasju	a) sorodniki b) dijaki gimnazije v Ljubljani, rjjeni v Cerkljah	od 2. raz. glavne šole do konca gimnazije	župnik v Cerkljah	štipendijo prejmejo starši štipendista
104	Šabac Franc		1	98 K 20 h* 93 K**	1864	ustanovno pismo	učenci iz postojnske kresije, prelmst iz dekanije Luž-Cerknica	gimnazija, visoke šole	dekan iz Postojne	
105	Šlakar Janez Nepomuk	zabavnik, ravnatelj normalke v Ljubljani	1	150 K 80 h* 137 K**	1864	ustanovno pismo	a) sorodniki b) meščanski sinovi iz Kamnika	od 2. raz. osnovne šole dalje neomejeno	mestni predstojništvo Kamnik	
106	Zatokar Jernej		7	100 K	1865	ustanovno pismo	na Kranjskem rjjeni revni mladeniči	gimnazija v Ljubljani	župan v Ljubljani	

107	Kmih Matija	inženir v Vipavi	2	105 K 93 h*** 100 K****	1867	testament, ustnavna pisma				
108	Kulister Juriz	vrednadenik	10	496 K*	1868	ustnavna pisma				
109	Mehlku Franu	katehet, profesor in ljuh. licej	3	142 K***	1868	ustnavna pisma				
110	Lanthieri Klemen Tadej, grof	zemljiški gospod v Vipavi in Slapu	1	167 K 159 K 60 h*	1869	pismo o soglasju	revni učenci iz Vipave	od 3. razr. normalke dalje, neomejeno	dekan iz Vipave	
111	Oblak Franc	magistratni svetnik v Ljubljani	1	258 K 52 k* 240 K***	1869	ustanovno pismo	sorodniki, če jih ni, revni iz Ljubljane	ni omejitve na vrsto študija	Deželna vlada v Ljubljani	
112	Janežič Franc		2	248 K*	1869	ustanovno pismo				
113	Kus Anton	inženir, kumarik	2	124 K*	1870	ustnavna pisma				
114	Drehek Matiju		1	152 K	1870	ustnavna pisma				
115	Svetina Marija	posestnica v Ljubljani	3	100 K*	1870	ustanovno pismo	a) sorodniki b) iz župnije Šk. Loka c) iz župnije Marijinega oznanenja v Ljubljani	gimnazija, realka	škofijski ordinariat v Ljubljani	
116	Bergant Josip	duhovnik, župnik v Košani	1	400 K***	1870	testament	a) sorodniki b) iz župnije Zapoge, Košana in Vodice	sorodniki od 2. razreda osn. šole, ostali gimnazija	kurat, upravitelj župnije Zapoge	
117	Jahviček Franc pl. Fichtmann	kanonik v Nurnm unsta		153 K 160 K 34 h*	1870	ustnavna pisma				
118	Poklukar Janez	posestnik	1	97 K* 100 K***	1871	ustanovno pismo	a) sorodniki b) iz župnije Gorje c) iz Kranjske	ni omejitve na vrsto študija	Janez Poklukar Krnica 5	
119	Rozman Jožef	duhovnik, župnik in dekan v Trebnjem	2	132 K 30 h* 127 K***	1872	ustanovno pismo	a) sorodniki b) iz župnij Ljubno, Leče in Breznica c) iz župnij Trebnje, Sv. Križ, Mirna peč	od osnovne šole do univerze	škofijski ordinariat v Ljubljani	
120	Novak Janez Krstnik	kanonik, škofijski šolski nadzornik	1	111 K 40 h* 107 K***	1873	ustanovno pismo	a) sorodniki b) revni sinovi ljubljanskih meščanov, Idriji in iz žup. Rovte	ni omejitve na vrsto študija	Deželna vlada v Ljubljani	
121	Langus Matevž	slikar	7	420 K*	1873	akceptna listina	a) sorodniki, ki se posvetijo umetnosti in znanosti	po končani šoli v Kamni Gorici	župnik in občina v Kamni Gorici	
122	Hudovernik Marija		1	139 K*** 153 K 48 h*	1874	pismo o soglasju	a) sorodniki b) iz Radovljice c) iz Kranjske	od 2. razr. glavne šole do konca študija	župnik v Radovljici	
123	Gizela, nadvojvodinja, ustanova mesta Novo mesto		1	100 K	1874	ustanovno pismo	za rojene v Novem mestu	višji razredi gimnazije v Novem mestu, visoke šole	direktor gimnazije	
124	Lesar Anton	katehet, profesor na realki	1	134 K*	1873	pismo o soglasju	a) sorodniki b) iz Sušja pri Ribnici c) iz žup. Ribnica, iz Idrije	gimnazija v Ljubljani in Novem mestu, za pravne in medicinske študije	Deželna vlada v Ljubljani	ni za realke, tehniko, teologijo
125	Duhar Jožef		3	219 K 20 h. 186 K***	1876	ustnavna pisma				ustanava je mlji za biti
126	Marinko Janez	duhovnik, župnik v Logateu	1	12 K	1876	akceptna listina	sorodniki iz Strauske vasi	za študirajoče v Alojzijevišču v Lj.	župnik na Dobrovi	
127	Müller Janez	duhovnik, kooperator v Št. Rupertu	2	160 K	1876 1877	testament, pismo o soglasju	a) sorodniki b) iz Žabnice in okoliških vasi c) iz župnije Št. Rupert pri Mirni	gimnazija in realka; razen v Kranju	Urban Müller, nato moški sorodniki	prejemnik mora moliti za ustanovitelja
128	Jerala Anton	duhovnik, župnik pri Sv. Štefanu na Koroškem	2	223 K 30 h* 213 K***	1879 1881	testament, pismo o soglasju	a) iz Železnikov b) iz župnije Železniki c) iz župnij Selce, Zali log in Sorica	ni omejitve na vrsto študija	župnik in župan v Železnikih	
129	Deu Jožef	tovarnar v Trzinu	3	212 K* 200 K 1, 2. m*** 206 K 3. m***	1880	akceptno pismo	a) sorodniki b) najboljši učenci iz Trziča	ni omejitve na vrsto študija	župnik z županom v Trzinu	
130	Tome Marija		1	130 K 124 K***	1880	ustanovno pismo	sorodniki, nato revni gimnazijci I, gimnazije v Ljubljani	I. gimnazija v Ljubljani	direktor gimnazije v Ljubljani	nesorodnik le eno leto študija
131	Stampfl Janez I	hišni posestnik v Pragi	24	100 K	1881	pismo o soglasju	študirajoči iz Kočevja in kočevske okolice, ki jim je nemščina materin jezik	nemške srednje šole, učiteljska, obrtno strokovne šole, visoke šole	občinski zastop v Kočevju	
132	Stampfl Janez II	hišni posestnik v Pragi	16	200 K	1881	pismo o soglasju	študirajoči iz Kočevja in kočevske okolice, ki jim je nemščina materin jezik	nemške srednje šole, učiteljska, obrtno strokovne šole, visoke šole	občinski zastop v Kočevju	
133	Stampfl Janez II	hišni posestnik v Pragi	9	400 K	1881	pismo o soglasju	študirajoči iz Kočevja in kočevske okolice, ki jim je nemščina materin jezik	visoke šole	občinski zastop v Kočevju	
134	Mesto Lož, jubilejna ustanova Franca Jožefa I		1	124 K*	1881	ustanovno pismo	sinovi meščanov iz Loža	ni omejitve na vrsto študija	občinski zastop v Ložu	ustanova v spomin na 400 letnico mesta

135	Zorman Aleksander	posestnik v Trstu	3	394 K*	1881	ustanovno pismo	a) revni iz župnije Cerklje b) revni iz sosednjih župnij	ni omejitve na vrsto študija	župnik in župan v Cerkljah	
136	Hočevar Martin	posestnik v Krškem	12	182 K* 173 K***	1882	testament	učenci osnovnih in meščanske šole v Krškem z nemškimi učnimi jeziki	osnovna in meščanska šola v Krškem	Josipina Hočevar, nato Kranjska hranilnica v Ljubljani	
137	Gerbec Ludvik, dr.	zdravnik v Idriji	1	102 K 50 h*	1882	ustanovno pismo	revni študenti iz Idrije, revni sinovi rudarjev	ni omejitve na vrsto študija	dekan v Idriji z občinskimi svetom	
138	Schildenfeld Vincenc pl.	zemljiški gospod na Griču pri Mirni	2	214 K*	1882	ustanovno pismo	a) sorodniki b) sinovi oficirjev s Kranjske, podoficirjev domovinskega regimenta	ni omejitve na vrsto študija	vodja voj. garniz. sodišča v Ljubljani	
139	Waraun Pavel I	praktični zdravnik v Škocjanu	2	194 K* 219 K (1. m.)*** 700 K (2. m.)***	1882	ustanovno pismo	a) revni kmečki sinovi župnije Škocjan b) revni iz okraja Krško	gimnazije na Kranjskem	Deželna vlada v Ljubljani	
140	Waraun Pavel II	praktični zdravnik v Škocjanu	2	726 K* 700 K***	1882	ustanovno pismo	revni kmečki študenti medicine na Dunaju, voj. v župniji Škocjan, ozir. iz okraja Krško	medicina, največ 6 let	Deželna vlada v Ljubljani	prejemnik bo najmanj 5 let služboval na Kranjskem
141	Umek Anton	duhovnik, župnik na Bledu	2	262 K* 258 K***	1884	ustanovno pismo	a) sorodniki b) iz Cerneva c) iz župnije Stopiče	gimnazija	župnik v Stopičah	
142	Dolinar Franc	duhovnik, župnik na Trati	1	181 K* 175 K***	1886	testament	a) sorodniki iz Vodovelj št. 2 in Čudežu pri Zmineu št. 1 b) dijaki iz župnije Šk. Loka	od 2. razr. osnovne šole dalje	župnik, okr. sodnik in župan v Šk. Loki	
143	Gregorič Matija	irgovec v Ljubljani	1	296 K 28 h 317 K 15 h*	1886	akceptna listina	a) sorodniki in revni srednješolci Kranjske b) revni iz Kostanjevice na Dolenjskem	srednje šole na Kranjskem	knezoškofijski ordinariat v Ljubljani	
144	Volč Jurij	kanonik v Ljubljani	1	80 K*	1887	ustanovno pismo	a) sorodniki b) iz Podkorna c) iz okraja Bela peč č) iz Gorenjske	od 2. razr. osn. šole do konca študija	župnik v Kranjski gori	prejemniki iz okraja Bela peč in Gorenjske za gimnazijo
145	Žitnik Neža I		1	40 K* 36 K 71 h***	1887	ustanovno pismo	dečki, deklice iz Višnje gore	osnovna šola Višnja gora	knezoškofijski ordinariat v Ljubljani	
146	Žitnik Neža II		1	342 K* 333 K***	1887	ustanovno pismo	iz župnije Višnja gora, ki bodo postali duhovniki	gimnazija	knezoškofijski ordinariat v Ljubljani	
147	Pretnar Jožef	duhovnik, župnik v Kovorju	1	95 K* 94 K 16 h***	1887	ustanovno pismo	sorodniki, nato revni študirajoči iz Poljšice	ni omejitve na vrsto študija	posestnik Lenarčičeve hube v Gorjah z župnikom	
148	Golob Magdalena		1	60 K*	1887	akceptno pismo	študirajoči iz župnije Radovljica	ni omejitve na vrsto študija	župnik in župan v Radovljici	
149	Hrovat Franc	duhovnik, župnik v Ljubljani	1	208 K 19 h	1887	ustanovno pismo	sorodniki, če jih ni, dijaki iz župnije Šentjerneje	od 2. razr. osn. šole dalje	župnik v Šentjerneju	
150	Gorup Jožef, vitez pl. Slavinski, jubilejna ustanova ob 40. letnici vladanja cesarja Franca Jožefa	podjetnik in veleposestnik	12+2	400 K	1889	pismo o soglasju	slovenske gojenke mestnega dekleškega liceja v Ljubljani a) sorodnice b) druge Slovenke in Hrvatice z Reke in Hrv. Primorja	mestni dekleški licej v Ljubljani	ustanovnik, po smrti najstarejši potomec, nato dež. odbor s slov. večino, Slovenska Matica	13. mesto l. 1902, 14. mesto l. 1912
151	Gorup Jožef, vitez pl. Slavinski, jubilejna ustanova ob 40. letnici vladanja cesarja Franca Jožefa	podjetnik in veleposestnik	10	500 K sr. šola 528 K vis. šola	1889	pismo o soglasju	a) sorodniki slov. narodnosti b) drugi študirajoči Slovenci in Hrvati z Reke in Hrv. Primorja c) študirajoči slovanskega porekla	gimnazija, srednje šole, visoke šole	ustanovnik, po smrti najstarejši potomec, nato dež. odbor s slov. večino, Slovenska Matica	
152	Wiederwohl Maks	irgovec v Gorici	2	152 K* 145 K**	1889	ustanovno pismo	gimnazijci rojeni na Kranjskem ne glede na narodnost	gimnazija	Deželna vlada v Ljubljani	
153	Kosmač Simon	duhovnik, župnik v Škofji Loki	1	193 K 13 h***	1889	ustanovno pismo	sorodniki, če jih ni, se 1/4 obresti kapitalizira, 3/4 razdeli najrevnejš. sorodnikom	od 4. razr. osn. šole, gimnazija, realka, visoke šole	knezoškofijski ordinariat v Ljubljani	
154	Šlakar Jožef	duhovnik, župnik v Kamniku	5	201 K* 199 K***	1889	ustanovno pismo	a) sorodniki b) v Kamniku rojeni mladeniči c) drugi študenti	ni omejitve na vrsto študija	Deželna vlada v Ljubljani	
155	Vidic Franc I	upokojeni davkar	1	60 K* 44 K 34 h***	1890	ustanovno pismo	a) sorodniki b) rojeni v Kamniku ali Stobu slovenske narodnosti	osnovna šola v Kamniku ali Stobu	Dečman Anton v Ljubljani, po smrti najstarejši sorodnik, nato obč. Kamnik	

156	Marija Valerija, nadvojvodinja		20	100 K	1890	ustanovno pismo	učenci in učenke, rojeni na Kranjskem	8 mest za obrtno šolo za lesno ind. v Ljubljani, 8 mest za učenke umet. čipkarske šole v Ljubljani, 4 mesta za učence obrtne šole za lesno industrijo v Kočevju	Direkcija Kranjske hranilnice v Ljubljani	
157	Gruden Jakob	duhovnik, župnik na Turjaku v pokoju	1	100 K*	1891	akceptno pismo	sorodniki s priimkom Gruden in drugi sorodniki, nato drugi študirajoči	ni omejitve na vrsto študija	župnik v Velikih Laščah	prejemnik mora vsak dan zmoliti en očenaš
158	Čebašek Andrej, dr.	kanonik v Ljubljani	1	168 K*	1891	ustanovno pismo	a) sorodniki b) iz župnije Smlednik	gimnazija	knezoškofijski konzistorij	
159	Razpuščeno dijaško podporno društvo na bivši državni nižji gimnaziji v Kranju		1	66 K	1891	ustanovno pismo	dijaki rojeni v političnem okraju Kranj	gimnazija v Kranju	Deželna vlada v Ljubljani	
160	Kotnik Franc	podjetnik in posestnik na Verdu	2	794 K	1891	testament	a) sorodniki b) slov. visokošolci in dijaki rojeni na Vrhniki	visoka tehn. šola, akademija umetnosti	dež. šolski svet v Ljubljani	izključeni so neslovenci, judje, pravniki, teologi
161	Vidic Franc II	upokojeni davkar	1	168 K* 160**	1893	ustanovno pismo	študirajoči iz Šk. Loke, župnije Šk. Loka, okr. sodišče Šk. Loka	ni omejitve na vrsto študija	župnik in župan v Škofji Loki	
162	Kosmač Marija		1	200 K*	1894	ustanovno pismo	dijaki sodnega okraja Lož, dijaki Notranjske	srednja šola	Deželna vlada v Ljubljani	
163	Mayerhold Josip	posestnik v Ljubljani	2	43 K* 60 K***	1895	ustanovno pismo	a) sorodniki b) sinovi staršev župnije sv. Jakoba v Ljubljani	reačka v Ljubljani	knezoškofijski ordinariat v Ljubljani	
164	Stegu Jurij	užitkar na Kalu	1	88 K* 101 K***	1895	ustanovno pismo	a) sorodniki iz Kala št. 15 b) drugi sorodniki	srednje šole, visoke šole, neomejeno	Deželna vlada v Ljubljani	
165	Zavašnik Jurij	kanonik v Ljubljani	3	116 K* 115 K***	1895	ustanovno pismo	a) krvni sorodniki b) študirajoči iz župnij Dobrova, Horjul, Brezovica, Polh. Gradec	sorodniki od 3. razr. osn. šole dalje neomejeno, nesorodniki od sr. šole dalje	Deželna vlada v Ljubljani	
166	Tomšič Janez	posestnik	1	153 K*	1896	ustanovno pismo	a) študenti iz Ilirske Bistrice b) iz sodnega okraja Ilirska Bistrica	ni omejitve na vrsto študija	dekan v Trnovem z županom Ilir. Bistrice	
167	Salzer Janez		1	210 K* 212 K***	1896	ustanovno pismo	slušatelji visoke šole za poljedelstvo na Dunaju roj. na Kranjskem, Primorskem	visoka šola za poljedelstvo Dunaj	predsednik kranjsko-primorskega gozd. društva	podeljuje se v 10 obrokih
168	Luzar Martin		1	65 K 60 h	1896	testament	a) sorodniki b) študirajoči iz Kranjske	gimnazija	Deželna vlada v Ljubljani	
169	Robič Luka	davčni nadzornik v pokoju	1	211 K*	1896	ustanovno pismo	a) potomci bratov b) potomci sester c) drugi sorodniki č) Slovenci župnije Kranjska gora	ni omejitve na vrsto študija	župnik v Kranj. gori da predlog deželnemu odboru	
170	Stariha Jakob	kanonik v Ljubljani	1	99 K* 100 K***	1896	testament	a) študenti prijateljev ustanovnika b) iz župnije Črnomelj ter sosednjih župnij	6 let gimnazije in teologije	župnik v Črnomlju	
171	<i>Keržič Gregor</i>	<i>okrajni sodnik v Kranju</i>	<i>1</i>	<i>186 K 50 h</i>	<i>1896</i>	<i>testament</i>				
172	Jakšič Anton	duhovnik, župnik v Kandiji	3	153 K*	1897	ustanovno pismo	a) sorodniki, dijaki iz rojstnega kraja ustanovnika, iz župnij Banja Loka, Osilnica, semiške dekanije	od 4. razreda osn. šole, gimnazija, teologija	župnik v Fari pri Kostelu	
173	Bolka Neža		1		1897	testament	a) sorodniki b) iz župnije Ježica c) revni slovenski dijaki s Kranjske	ni omejitve na vrsto študija	Deželni šolski svet v Ljubljani	
174	Robič Simon	duhovnik, upravitelj župnije Šenturška Gora	1	200 K* 199 K 24 h***	1897	ustanovno pismo	a) sorodniki b) iz župnije Kranjska gora	gimnazija	župnik v Kranjski gori	prejemnik mora zmoliti vsak dan 3 očenaše
175	Novomeška gimnazijska jubilejna ustanova		1	100 K	1897	ustanovno pismo		gimnaziji v Novem mestu	občina Novo mesto	
176	Derčar Martin	duhovnik, župnik v Preski	1	84 K 96 h*	1897	testament	a) gimnazijci iz rojstnega kraja ustanovnika b) gimnazijci iz župnije Moravče	gimnazija	Deželna vlada v Ljubljani	
174	Debeljak Janez	duhovnik, župnik v Preddvoru	1	160 K 36 h* 152 K***	1898	testament	a) sorodniki b) iz župnije Preddvor c) iz Kranjske	ni omejitve na vrsto študija	Deželna vlada v Ljubljani	
178	Novomeška cesarska jubilejna študentska ustanova		2	100 K	1898	ustanovno pismo	a) rojeni v Novem mestu b) v sodnem okraju Novo mesto, gimnazijci s Kranjske v Novem mestu	gimnazija v Novem mestu	občina Novo mesto	podeljuje se vsako leto na novo
179	Gorup Jožef, vitez pl. Slavinjski	podjetnik in veleposestnik	4	600 K 590 K***	1899	ustanovno pismo	a) sorodniki b) slovenski dijaki s Kranjske, Štajerske, Koroške, Avstr. Primorja	trgovske akademije na Dunaju, Gradcu, Trstu, Pragi, eventualno Ljubljani	ustanovnik, nato sin Kornelij, nato Trgovska zbornica	

180	Stare Mihael in Marija (ustanovnik in Josip Stare, fin. prokurator)	posestnik in veleposestnik	2	500 K (1. m.) 600 K (2. m.)	1900	ustanovno pismo	a) sorodniki b) dijaki iz Mengša c) dijaki iz župnije Mengeš	srednje šole za 1. mesta, visoke šole v Cislajtanciji za 2. mestu	Deželna vlada v Ljubljani	
181	Guzelj Franc	duhovnik v Šempasnu	1	168 K 61 h*	1900	ustanovno pismo	dijaki iz župnije Trata v Poljanski dolini	gimnazija in 1 leto univerze	direktor in oba kateheta gimnazije Kranj	
182	Narobe Martin	župnik v Zapovnah		80 K	1900	ustanovno pismo	n) sorodniki b) dijaki iz župnij Trzin, Zapovgy		župnik v Zapovnah s ključarji	
183	Mesta Ilirija, jubilejna ustanova Franca Jožefa		1	100 K 124 K*	1901	pismo o soglasju	otroci učiteljev na višjih šolah, če ni teh, otroci nadarjev iz Ilirije	višja šola	učit. zbor osnovne šole v Iliriji	
184	Arko Josip	carinski nadločitelj v pokoju	2	67 K 73 h***	1901	testament	sorodniki in slovenski dijaki gimnazije v Ljubljani	gimnazija v Ljubljani	Deželna vlada v Ljubljani	
185	Knerler Franc	hišni posestnik in vrvar v Ljubljani	1	200 K***	1901	ustanovno pismo	dijaki gimnazije in realke rjjeni na Kranjskem	gimnazija in realka v Ljubljani	Deželna vlada v Ljubljani	
186	Arko Vencel	računski revident v pokoju na Dunaju	1	172 K 72 h*	1902	ustanovno pismo	a) sorodniki b) dijaki iz Smlražice	gimnazija v Ljubljani, 1 leto visoke šole	Deželno predsedstvo v Ljubljani	
187	Nivak Janez	župnik in dekan v Radovljici in častni kanonik	1	400 K	1903	ustanovno pismo	dijaki zavoda sv. Stanislava v Št. Vidu pri Ljubljani	gimnazija, 1 leto teologije	ustanovnik, nato stalni kapiteelj v Ljubljani	
188	Šupin Josip	župnik v Črnučah	2	211 K 20 h**	1903	ustanovno pismo	a) sorodniki b) iz župnije Črnuče c) iz Grala in župnije Cerklje	ni omejitve na vrsto študija	knezuška v Ljubljani	
189	Privše Franc	finančni komisar v pokoju	1	181 K 8 h***	1905	ustanovno pismo	a) sorodniki, dečki in deklice iz Verlnna b) iz župnije Toplice	ni omejitve na vrsto študija	Deželna vlada v Ljubljani	
190	Mežmrič Anton				1905	ustanovno pismo				ustanovno upravljanje šk. ustanov
191	Jereb Josip	župnik v Ljubljani		220 K	1905	ustanovno pismo				
192	Mlakar Janez	profesor na Dunaju			1906	akceptna listina	obrtniki iz Ljubljane	tehniški zavod na Dunaju	obrtna šola v Lj, deželni odbor, trgovska zbornica v Ljubljani	
193	Študentska ustanova cerkljanske duhovščine		2	290 K 39 h 296 K 38 h****	1906	ustanovno pismo	rojeni v župniji Cerklje, študenti slovenske nacionalnosti	za fakultete univerz	župnik v Cerkljah	
194	Regnard Jožef, dr., vitez	dvorni svetnik, finančni prokurator v Trstu	4	240 K (2 mesti) 400 K (2 mesti)	1906	pismo o soglasju	a) sorodniki b) Kočvarji c) rojeni na Kranjskem	gimnazije na Kranjskem	Deželna vlada v Ljubljani	leta 1911 se odpre še 5. štipendijsko mesto
195	Luckman Karl	generalni ravnatelj Kranjske industrijske družbe	2	279 K 79 h***	1907	ustanovno pismo	revni in nadarjeni študenti brez ozira na narodnost	višja realka, visoka tehniška šola	Deželna vlada v Ljubljani	
196	Mikuš Josip	duhovnik, župnik v Črnem vrhu pri Idriji	1		1907	testament	sorodniki	ni omejitve na vrsto študija	župnik v Črnem vrhu pri Idriji	
197	Mrak Jakob	duhovnik, župnik v Naklem	1		1908	ustanovno pismo	a) sorodniki b) iz župnij Smlednik in Naklo c) iz Kranjske	gimnazija v Kranju, nato v Ljubljani, teologija	župnik v Smledniku	
198	Demšar Jmež	duhovnik, župnik v Št. Vidu pri Vipavi			1908	testament				
199	Sušnik Gašper	stutnik, vijaški sodnik, zasliševalec	2	365 K 31 h	1908	ustanovno pismo	a) sorodniki iz Sušnik b) iz Snhe in župnije Predoslje c) iz sod. okraja Kranj	od 1. razr srednje šole dalje nemnejem	Deželni odbor na predlog občine in župnika v Predosljah	
200	Rupar Simon		1	72 K 47 h	1909	testament	a) sorodniki b) iz župnije Šk. Loka	sorodniki od 1. razr. osn. šole, nesorodniki od sr. šole dalje	župnik v Šk. Loki	
201	Traven Jožef	nadučitelj v pokoju	1	225 K 98 h	1909	ustanovno pismo	rojeni v župniji Naklo	gimnazija v Kranju	direktor gimn. Kranj	
202	Sajovic Janez Evangelist	duhovnik, stalni prošt v Ljubljani	1	440 K	1909	pismo o soglasju	dijaki gimnazije	gimnazija v Št. Vidu pri Ljubljani	stalni kapiteelj v Ljubljani	
203	Koželj Anton	župnik v Knežaku		176 K	1909	ustanovno pismo				
204	Zupan Franc	duhovnik v Vuhuski	1	143 K 35 h	1910	ustanovno pismo	a) sorodniki b) iz Smakuča c) iz župnije Breznica	gimnazija od 2. razr. dalje	župnik na Breznici	
205	Brulce Franc	duhovnik, župnik v Veliki Dolini	1		1910	ustanovno pismo	a) sorodniki b) iz župnij Stopiče in Velika Dolina c) dijaki slovenske narodnosti	gimnazija	Deželna vlada v Ljubljani	

206	Jarc Franc in Marija	župnik v Ajdovcu	1		1910	ustanovno pismo	a) sorodniki b) dijaki iz Ajdovca	gimnazija	župnik v Ajdovcu	
207	Šalehar Ignac jubilejna študentska ustanova	duhovnik, župnik	1	240 K	1910	ustanovno pismo		gimnazija v Št. Vidu pri Ljubljani	ustanovnik, nato škofjski ordinariat	
208	Gomup Jožef, vitez pl. Slavinski, jubilejna ustanova za absolvente trgovskih akademij za nadaljevanje študija v inozemstvu	podjetnik in veleposesnik	2	1000 K	1910	ustanovno pismo	absolventi trgovskih šol in akademij, ki nameravajo nadaljevati študij v inozemstvu	visoka trgovaška šola	trgovsko-obrtna zbornica za Kranjsko	če ne pride do podelitve, se podeli študentom ekspozitne akademije na Dunaju
209	Barl Josip	župnik v Ljubljani v pokoju	1		1910	ustanovno pismo	a) sorodniki b) dijaki iz župnije Mirna peč	gimnazija, visoke šole, razen teologije	Deželna vlada v Ljubljani	
210	Zornan Anton	župnik v Naklem	1	200 K	1911	akceptno pismo	a) sorodniki b) iz župnije Naklo	gimnazija	župnik v Naklem	če ni prošica, se obresti delijo revnim iz Cegelnice
211	Kolman Franc	posestnik in trgovec v Ljubljani	3	600 K	1911	ustanovno pismo	revni dijaki in študenti	srednje in visoke šole	Deželna vlada v Ljubljani	štipendija v 2. obsekih
212	Arko Anton dr.	zdravnik v Škofji Loki	1	684 K	1912	pismo o soglasju	a) sorodniki b) iz Škofje Loke ali Ribnice	gimnazija, univerza, posvetne fakultete	občina Ribnica	
213	Polak Viljem	gradbenik	1	360 K	1912	ustanovno pismo	študenti slovenske narodnosti	tehnična visoka šola	U. O. Mestne hranilnice Lj.	
214	Hočevar Josipina		8	250 K	1914	akceptno pismo	revni učenci rejeni v Krškem, sodnih okrajih Brežice, Sevnica	mešarska šola v Krškem	ravnateljstvo Kranjske hranilnice v Ljubljani	
215	Hočevar Josipina		2		1914	akceptno pismo	učenci s končano meš. šolo v Krškem	obrtna šola v Ljubljani	ravnateljstvo Kranjske hranilnice v Ljubljani	
216	Hočevar Martin in Josipina		5	450 K	1914	akceptno pismo	a) sorodniki staršev Josipina Hočevar iz Radosljice b) sorodniki staršev Martina Hočevar iz Padloga	srednje šole neomejeno	ravnateljstvo Kranjske hranilnice v Ljubljani	
217	Gutmans Emil	gozdarski svetnik	3	600 K	1916	akceptno pismo	a) Jurij Štampihar, Josip Dobida, Stanislav Pavletič, nato ubožni dijaki slovenskih staršev	gimnazija, realka in visoke šole, vključno z doktoratom	profesorski zbor 1. državne gimnazije v Ljubljani	
218	Rošc Neža		1	152 K	1917	akceptno pismo	sorodniki, nato dijaki občine Polica pri Grosupljem	gimnazija, visoke šole	škofjski ordinariat v Ljubljani	
219	Marinko Jožef, dr.	profesor	1		1918	ustanovno pismo	a) sorodniki b) dijaki iz župnij Dobrova in Mavčiče c) dijak zavoda sv. Stanislava	sorodniki od 4. razr. osn. šole, nesorodniki za sr. šole	župnik v Dobrovi	prejemnik ne sme biti član protikateoliškega društva
220	Državna štipendija za medicince		6							ta ustanova ni na seznamu ustanov na Kranjskem
221	Križ Murin					akceptno pismo				

Za štipendijske ustanove, ki so v kurzivnem tisku niso ohranjeni dosjeji s podatki ustanovnih listin.

Razlaga k znakom pri višini štipendije:

* štipendija v letu 1902

** štipendija v letu 1903

*** štipendija v letu 1907

**** štipendija v letu 1906

***** štipendija v letu 1905

K = krona

h = heler

1. m. = 1. štipendijsko mesto

2. m. = 2. štipendijsko mesto

teh pa je bila ustanovljena po letu 1918. Upravljanje ustanov je sodilo pod IV. posvetni oddelek Banske uprave Dravske banovine,¹⁶ kjer je bil za to ustanovljen poseben oddelek. Leta 1945 je bilo premoženje ustanov podržavljeno, s tem je bilo tudi razpuščeno delovanje ustanov, skupaj z njihovim kulturnim, socialnim in dobroteljnim poslanstvom.

Studentske štipendijske ustanove so bile pomemben člen pri razvoju in rasti slovenskega izobraženstva. To se je odražalo tudi v postopni rasti števila teh ustanov in v tem, da so številni prejemniki štipendij pozneje sami ustanavljali štipendijske ustanove. S tem so ustanovniki povečevali možnost izobraževanja slovenskega naroda in večali število slovenskega izobraženstva, ki je odločilno poseglo v zgodovinska dogajanja v obdobju narodne prebuje in v pripravah za oblikovanje samostojnosti slovenskega naroda. Brez podeljevanja štipendij si ne moremo predstavljati rasti slovenskega šolstva in izobraževanja slovenske inteligence. Na prelomu 19. v 20. stoletje in v obdobju pred prvo svetovno vojno so številni slovenski dijaki in študenti prejeli štipendije in so pozneje med obema vojnama postali ugledni slovenski kulturni delavci, politiki, gospodarstveniki in zdravniki, kot na primer: Albrecht Fran, pesnik in politik (prejemnik Planklove ustanove), Bebler Baltazar, ing. in gospodarstvenik (prejemnik Kotnikove ustanove), Betetto Julij, operni pevec in glasbeni pedagog (prejemnik Kaeijanarkine ustanove), Bradač Franc, profesor (prejemnik Scheerove ustanove), Breznik Anton, profesor, jezikoslovec (prejemnik Schellenburgove ustanove), Cankar Izidor, umetnostni zgodovinar, diplomat (prejemnik Dolničarjeve ustanove), Fajdiga Viljem, teolog, profesor (prejemnik Planklove ustanove), Finžgar Franc Saleški, pisatelj (prejemnik Strojjeve ustanove), Govekar Fran, pisatelj (prejemnik Schellenburgove ustanove), Gustinčič Karel, ekonomist, politik (prejemnik Kalistrove ustanove), Grivec Franc, teolog, profesor (prejemnik Schellenburgove ustanove), Kimovec Franc, teolog, glasbenik (prejemnik Zormanove ustanove), Korošec Viktor, pravnik, univerzitetni profesor (prejemnik Strupijeve ustanove), Kulovec Franc, teolog, politik (prejemnik Dolničarjeve ustanove), Lobe Feliks, ing. strojništva, univerzitetni profesor (prejemnik Uinckove ustanove), Mesesnel Franc, umetnostni zgodovinar (prejemnik Schellenburgove ustanove), Mohorič Jakob, pravnik, politik (prejemnik Škofičeve ustanove), Pestotnik Pavel, profesor, politik, gospodarstvenik (prejemnik Fanzoijeve ustanove), Premrl Stanislav, teolog, glasbenik (prejemnik Zgurjeve ustanove), Rekar Ernest, inženir, gospodarst-

venik (prejemnik Scheerove ustanove), Mole Rudolf, profesor (prejemnik Gorupove ustanove), Stanovnik Ivan, politik (prejemnik Töttingerjeve ustanove), Senekovič Bogumil, pravnik, univerzitetni predavatelj (prejemnik Gorupove ustanove), Smrekar Hinko, slikar (prejemnik Kraškovičeve ustanove), Stele France, umetnostni zgodovinar (prejemnik Diniceve ustanove), Šarabon Vjeko, profesor (prejemnik Denove ustanove), Škerbec Matija, teolog, politik (prejemnik Dolničarjeve ustanove), Štepihar Jurij, pravnik, univerzitetni profesor (prejemnik Gutmanove ustanove), Štukelj Leo, pravnik (prejemnik novomeške jubilejne ustanove), Šturm Franc, romanist, univerzitetni profesor (prejemnik Kalistrove ustanove), Zupančič Richard, univerzitetni profesor (prejemnik Schellenburgove ustanove). Izmed pomembnejših slovenskih zdravnikov so prejeli štipendije: Černič Mirko, Derč Bogdan, Dereani Ernest, Finžgar Franc, Gerlovič Franc, Lapajne Živko, Oražen Janez, Pehani Hubert.

Na Kranjskem je bilo 221 študentskih štipendijskih ustanov, od teh je bilo v evidenci Deželnega odbora za Kranjsko le 184 ustanov, kot to izpričujejo ohranjeni dosjeji. Za 37 ustanov ni ohranjenih dosjejev, zato so pomanjkljivi podatki v Seznamu študentskih štipendijskih ustanov na Kranjskem od 1601 do 1918. V seznamu niso zajete štipendijske ustanove, ki so bile prijavljene zunaj Kranjske, kot n.pr. Knalljeva ustanova na Dunaju.

ZUSAMMENFASSUNG

STUDENTEN- UND SCHÜLERSTIFTUNGEN IN KRAIN

Der Autor stellt in seinem Beitrag Entstehung und Rolle der Studenten- und Schülerstiftungen, die zwischen 1601-1918 registriert waren, vor. Ferner bringt er ein chronologisches Verzeichnis der Stiftungen mit Angaben über die Stifter, über Zahl und Höhe der Stipendien, über die Bewerbungsbestimmungen, über die Schularart mit der Stipendendauer sowie Angaben über die Verleihungsbestimmungen.

Studentenstiftungen wurden bereits zu Lebzeiten des Stifters durch einen Stiftungsbrief gestiftet und durch ein Vermächtnis, in welchem sie durch ihren letzten Willen eine bestimmte Geldsumme oder einen Teil des Vermögens der Ausbildung ihrer Verwandten oder anderer bedürftiger Schüler oder Studenten widmeten. Zunächst erhielten nur die Mittel- und Seminarschüler in Krain sowie Studenten auf Universitäten und Hochschulen Stipendien, seit dem 19. Jahrhundert aber auch Schüler von Grund-, Bürger- und Gewerbeschulen. Die

¹⁶ Zakon o ustanovah. Službeni list Kraljevske banske uprave Dravske banovine, Letnik I, (1930), št. 28; Pravilnik o upravljanju zakona o ustanovah, Službeni list Kraljevske banske uprave Dravske banovine, Letnik III (1932), št. 75.

meisten Stifter widmeten die Stipendien der Ausbildung ihrer Verwandten. Falls sie keine hatten, erhielten die Stipendien andere, arme, aber fleißige Studierende in Krain. Die Stiftungsbriefe enthielten auch Bestimmungen über die Verleihung von Stipendien, vor allem über Zahl und Höhe der Stipendien, über die Schulart, über die Stipendiodauer, ferner Angaben über die Stipendienberechtigten, in einigen Fällen auch die vom Stifter gestellte Forderung an den Stipendiaten.

Im Zeitabschnitt 1601-1918 gab es in Krain 221 Studenten bzw. Schülerstiftungen, davon 114 mal ein, 49 mal zwei, 19 mal drei, 8 mal vier, 4 mal fünf, 3 mal sechs, 2 mal sieben, 2 mal zehn, 3 mal zwölf, 1 mal sechzehn, 1 mal zwanzig und 1 mal vierundzwanzig Studienplätze.

SUMMARY

THE INSTITUTIONS THAT GRANTED SCHOLARSHIPS FOR HIGH SCHOOL AND UNIVERSITY STUDENTS IN CARNIOLA

In his article the author depicts the origins and roles of the institutions registered in Carniola from 1601 to 1918 which granted scholarships to high school and university students. The author provides a chronological list of the institutions and presents the data on their founders, the number of available scholarships, how high the

scholarships were, who was liable to receive a scholarship, the types of schools and the length of time the scholarships were granted for, as well as the data on the students who qualified to apply for them.

These student grant institutions were established with a founding charter by founders during their lifetimes or by a will, with which they bequeathed a certain sum of money or other assets in order to facilitate the education of their relatives or other pupils or students in need of such assistance. At first, only the students of secondary schools and seminaries in Carniola, and students at universities or higher colleges received grants. From the 19th century onwards, however, scholarships were also granted to students at primary, lower high schools and trade schools. Most of the founders intended their grants for the education of their relatives, but in the event that they had none, the grants were awarded to poor, but diligent students in Carniola. The founding charters contained all the regulations pertaining to the granting of scholarships, such as the number of scholarships available, the types of schools, the length of time for which the scholarships were given, the data on the students that qualified for scholarships, and in some cases also the conditions set by the founders which the students had to fulfil in order to keep their scholarships.

In the period from 1601 to 1918, 221 students' and pupils' grant institutions were founded in Carniola. Of these, 114 had one scholarship available, 49 two scholarships, 19 three, 8 four, 4 five, 3 six, 2 seven, 2 ten, 3 twelve, 1 sixteen, 1 twenty and 1 twenty-four scholarships available.